

Minimalitet eller kontinuitet?

En kvantitativ studie av koalitionskontinuitet och minimala
koalitioner i svenska kommunfullmäktigen

Abstract

Traditional coalition formation theory suggests that parties will aim to form minimal coalitions. Previous empirical research, however, has repeatedly shown that minority coalitions as well as oversized coalitions are common. The traditional theory assumes the coalition formation takes place in a vacuum. This thesis suggests that the logic of the coalition formation "game" changes when parties take into consideration previous collaborations, as well as future ambitions. Against this background, I theorise that coalition continuity and reëlections lead to larger and oversized coalition outcomes.

The study analyses coalition formation in Swedish municipalities following the 2010, 2014, 2018 and 2022 elections, using quantitative methodology. Several hypotheses regarding coalition continuity, coalition size, and oversized coalitions were tested against the dataset.

The results show that renewed electoral support strongly increases the likelihood of coalition continuity. Previous governing coalitions were significantly more likely to remain intact when they achieved favourable electoral outcomes. This held true even when one or more partners were rendered mathematically superfluous.

The findings suggest that coalition formation is influenced not only by maximising office positions through minimising coalitions, but also by continuity between coalition partners, established cooperation, and long-term political relationships.

Nyckelord: kommunfullmäktige, kommunstyre, koalitionsbildning, koalitionsbildningsteori, koalitionskontinuitet, minimal number coalition, minimal size coalition, minimal winning coalition, oversized coalitions, överdimensionerade koalitioner

Antal ord: 18 432

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Introduktion	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställning	3
2 Teori och tidigare forskning	4
2.1 Traditionell koalitionsbildningsteori	4
2.1.1 Minimal Winning Coalition	4
2.1.2 Minimal Size Coalition	5
2.1.3 Minimal Number Coalition	6
2.1.4 Policy-orienterade modeller	6
2.2 Begränsande faktorer för koalitionsbildning	7
2.2.1 Institutionella begränsningar	7
2.2.2 Endogena begränsningar	9
2.3 Tidigare forskning	9
2.3.1 Utländsk forskning	9
2.3.2 Svensk forskning	10
2.4 Hypoteser om koalitionskontinuitet	11
3 Metod	16
3.1 Kommunstyren som analysenheter	16
3.2 Data	19
3.2.1 SKR:s dataset över kommunstyren	19
3.2.2 Variabler för förnyat förtroende samt koalitionskontinuitet	20
3.2.3 Variabler för minimala koalitioner	22
3.2.4 Strukturella kontrollvariabler	24
3.2.5 Ideologiska kontrollvariabler	24
3.2.6 Cost of ruling	26
3.2.7 Noterbara fall samt fel i dataset	27
3.3 Regressioner	29
3.4 Validitet och reliabilitet	31
3.4.1 Validitet	31
3.4.2 Reliabilitet	32
4 Resultat	33
4.1 Deskriptivt om datan	33
4.1.1 De traditionella teoriernas träffsäkerhet	33
4.1.2 Styrens mandatandel	34
4.1.3 Antal partier i fullmäktige	35
4.1.4 Största parti i fullmäktige	36
4.1.5 Ideologisk lutning	37

4.1.6 Överflödiga partier	38
4.1.7 Cost of ruling	39
4.2 Förnyat förtroende och koalitionskontinuitet	40
4.2.1 Majoritetsställning som förnyat förtroende	40
4.2.2 Tillväxt i mandatandel som förnyat förtroende	43
4.3 Koalitionskontinuitet och styrets andel av kommunfullmäktigemandat	46
4.4 Minimal Winning Coalitions	50
4.4.1 Utfall när det tidigare styret hade blivit överdimensionerat	50
4.4.2 Analys av hela dataunderlaget	52
4.5 Minimal Size Coalitions	55
4.6 Minimal Number Coalitions	58
5 Avslutande diskussion	62
5.1 Sammanfattning	62
5.2 Vidare forskning	63
6 Referenser	65
7 Appendix	69
7.1 Bilaga 1 – robusthetstester förnyat förtroende	69
7.2 Bilaga 2 – robusthetstester koalitioners storlek	77
7.3 Bilaga 3 – robusthetstester MWCs	81
7.4 Bilaga 4 – robusthetstester MSCs	86
7.5 Bilaga 5 – robusthetstester MNCs	91

Förkortningar och termer

Partier

C – Centerpartiet

KD – Kristdemokraterna

L – Liberalerna (alt. Folkpartiet Liberalerna)

M – Moderaterna

MP – Miljöpartiet

S – Socialdemokraterna

SD – Sverigedemokraterna

V – Vänsterpartiet

ÖP – Övrigt parti

Övrigt

KF – Kommunfullmäktige

KFO – Kommunfullmäktiges ordförande

Kommunstyre – Informell styrande koalition i kommun, skilj från kommunstyrelse

KSO – Kommunstyrelsens ordförande

MCWC – Minimal Connected Winning Coalition

MNC – Minimal Number Coalition

MRWC – Minimal Range Winning Coalition

MSC – Minimal Size Coalition

MWC – Minimal Winning Coalition

SKR – Sveriges Kommuner och Regioner

1 Inledning

1.1 Introduktion

I fria demokratier har medborgare rätt att välja sina makthavare, och således också inriktningen på politiken som ska föras. I flerpartisystem sker emellertid en stor del av de viktiga besluten för vem som ska styra, och på vilka premisser, först efter valet – i en koalitionsbildningsprocess. Vilka partier som ska ingå i regeringen beror alltså inte bara på själva valresultatet, utan också på hur denna företrädesvis dolda process går till.

Koalitionsbildning utgör ett centralt forskningsområde inom statsvetenskapen och har länge varit föremål för teoretisk och empirisk analys. Flera teoretiska modeller har utvecklats, som ämnat förklara vilka typer av koalitioner som bör gestalta sig givet ett särskilt valresultat, givet antaganden om rationella och nyttomaximerande aktörer. Inga av de existerande modellerna har emellertid visat sig förutspå verkligheten fullt ut efter empirisk prövning. I vissa fall har koalitioner rentav inkluderat vad som framstår som överflödiga partier, det vill säga en koalition där ett helt parti hade kunnat exkluderas, utan att övriga partier i sådant fall hade förlorat sin majoritet. Detta framstår som irrationellt agerande, och något som denna uppsats försökt förklara.

De traditionella modellerna utgår nämligen från att koalitionsbildningsprocessen är ett spel som utspelar sig vid ett enda tillfälle, i ett vakuum. Tidigare forskning har visat att en tidsmässig dimension har en effekt, exempelvis kan partiets förhandsbesked om att samarbeta påverka vilka förhandlingar som kommer att ske när koalitionsbildningen äger rum (Müller och Strøm 2000 s. 39). Jag argumenterar för att den tidsmässiga dimensionen bör påverka partiernas agerande, både med hänsyn till vad som skett tidigare, och vad de önskar ske efter nästa val. Mot bakgrund av detta, för jag fram hypoteser om att en koalition som blir återbildad, det vill säga består av samma partier som styrde föregående mandatperiod, oftare än andra koalitioner bör vara överdimensionerade i relation till traditionell koalitionsbildningsteori.

Dessa hypoteser prövas med hjälp av statistiska analyser av data från svenska kommunstyren. Sveriges 290 kommuner, med tillgänglig data över vilka som ingick i respektive styrande koalition under var mandatperiod, utgör ett bra underlag för prövande av hypoteserna. Samtliga kommuner verkar i stort sett

inom samma institutionella och rättsliga ramverk, samtidigt som skillnader i partisystem, mandatfördelning och tidigare koalitioner möjliggör systematiska jämförelser av koalitionsbildning över tid. Detta skapar goda förutsättningar för att isolera betydelsen av koalitionskontinuitet i analysen av olika typer av koalitionsutfall.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att analysera och ge insikter i hur koalitioners tidigare sammansättning påverkar vilken typ av koalition som bildas. Mer specifikt undersöker uppsatsen sambandet mellan huruvida en koalition är återbildad eller ny, och sannolikheten att olika typer av koalitioner (minoritetskoalitioner, minimalt vinnande koalitioner eller överdimensionerade koalitioner) bildas. Uppsatsen ämnar därför bidra till förståelsen av varför partier ibland väljer att upprätthålla samarbeten som framstår som större än vad traditionella modeller skulle förvänta sig

Genom att undersöka betydelsen av tidigare samarbete och återbildande av tidigare koalitioner syftar studien till att belysa hur långsiktiga relationer, etablerade samarbetsmönster och kontinuitet kan påverka koalitionsbildningsprocessen. Studien bidrar därmed till forskningen om koalitionsbildning genom att undersöka hur den tidsmässiga dimensionen, det vill säga erfarenheter från tidigare mandatperioder och ambitioner att få styra även i framtida koalitioner, kan påverka vilka koalitioner som faktiskt bildas. Genom detta avser studien att vidareutveckla förståelsen inom det akademiska fältet.

Ifall något empiriskt samband påvisas, skulle resultaten kunna bidra med en fördjupad förståelse för sambandet mellan valresultat och koalitionen som tillträder. Studien skulle i så fall bidra med kunskap som underlättar en mer informerad bedömning av vilka regeringsalternativ som är realistiska givet ett visst valresultat. Denna information kan hjälpa även utanför det akademiska fältet. Väljarnas förståelse för mekanismerna som påverkar vilken politisk styrning de kan förväntas få givet ett visst valresultat skulle kunna stärkas, insikter som även skulle vara till hjälp för att göra ett upplyst beslut vid valurnan.

Utöver de eventuella mer generaliserbara slutsatserna, skulle resultat från denna studie ha särskild betydelse just för svensk lokalpolitik, i och med att analysenheterna består av svenska kommunala koalitioner (kommunstyren). Studien ämnar särskilt medföra upplysningar om koalitionskontinuitets effekt i svensk lokal kontext, men den kommer också med all säkerhet medföra mer deskriptiva beskrivningar av svensk kommunpolitik och kommunstyrens beskaffenhet.

1.3 Frågeställning

- Vilken påverkan har koalitionskontinuitet på koalitioners storlek, i relation till traditionell koalitionsbildningsteori för minimala koalitioner, i svenska kommunfullmäktigen?

2 Teori och tidigare forskning

2.1 Traditionell koalitionsbildningsteori

Det finns en lång historia av spelteoretiska modeller, som ämnar förutspå och beskriva vilka koalitioner som bör bildas i en beslutande församling, givet en särskild mandatfördelning. Skapandet av sådana teoretiska modeller om dessa processer bidrar till förståelsen av vilka koalitioner som är mest sannolika att bildas, givet ett specifikt valresultat. Om vårt fält lyckas med detta kan det också bidra till att informera väljarna i demokratier om hur de effektivt kan utnyttja sina röster samt förstå sina makthavares agerande.

Befintliga klassiska teorier om koalitionsbildning omfattar olika modeller för vilka ”typer” av koalitioner som bör bildas. Alla dessa modeller har det gemensamma draget att de förutspår att koalitionerna kommer att vara ”minimala” i något avseende, vilket innebär att partier och politiker inte avsiktligt vill dela makten med fler utomstående än nödvändigt, och alltså föredrar att hålla koalitionen minimal. Nedan görs en genomgång av dessa modeller.

2.1.1 Minimal Winning Coalition

Koalitionsbildningsteoriernas ursprung går tillbaka till 1940-talet. Den mest grundläggande och traditionella modellen för minimala koalitioner formulerades av John von Neumann och Oskar Morgenstern år 1944. Deras modell utgår från ett nollsummespel med tre spelare. Deras ”spel” går ut på att forma en majoritet, vilket alltså är det enda målet. Den enda möjliga vinnande strategin, enligt Neumann och Morgenstern, är att alliera sig med en av de andra spelarna för att tillsammans besegra den tredje spelaren (Neumann och Morgenstern 1944 s. 223).

Denna spelteoretiska princip är inte specifikt skräddarsydd för bildandet av koalitioner i beslutande församlingar, utan är avsedd som en universell teori, där en part inte kan ”vinna” utan att alliera sig med andra. Detta vare sig det rör sig om konkurrens inom politiken, inom ett företag, eller något helt annat. Grundantagandet är dock att parterna har ett intresse av att vinna, och att ”vinsten” sedan delas mellan de vinnande parterna. Det innebär att om till exempel två av tre spelare bildar en koalition, får de hälften av priset var. Om en spelare beslutar sig

för att inte ingå i en koalition, får denne inte ta del av vinsten alls. Ifall samtliga av de tre spelarna går ihop, får de vardera blott en tredjedel av vinsten. Neumann och Morgensterns logik utgår från att parterna är rationella, och försöker maximera sin vinst. Detta innebär att den enda strategin som är rationell, är ambitionen att bilda en ”minimal” koalition. Det avgörande är alltså att en majoritet nås, och att ingen ingående part är överflödig för att nå majoriteten (Neumann och Morgenstern 1944 s. 237).

I scenarier med fler än tre spelare fungerar samma princip. I en beslutande församling med fem likstora partier exempelvis, skulle den vinnande strategin för varje enskilt parti vara att gå samman med två andra partier. Även i scenarier där varje ”spelare” har olika inbördes vikt, exempelvis en beslutande församling där varje parti har olika antal ledamöter (De Lange 2012 s. 902), är den vinnande strategin att gå ihop med andra partier för att nå en majoritet av ledamöterna, där samtliga ingående partier krävs för bibehållen majoritet.

I litteraturen kallas den koalition som von Neumann och Morgenstern förutspår vanligtvis för ”Minimal Winning Coalition”, (Neumann och Morgenstern 1944 s. 429; Alberdingk Thijm 2021 s. 7; Geys et al. 2006 s. 954; Backlund 2020 s. 49) i denna uppsats förkortat MWC. Kortfattat är en koalition en MWC så länge samtliga ingående partier krävs för bibehållen majoritet – inga ingående partier får vara överflödiga.

2.1.2 Minimal Size Coalition

Von Neumann och Morgensterns modell utvecklades vidare av William H. Riker. Rikers modell följer i stort sett samma grundläggande antaganden och logik som von Neumanns och Morgensterns, men Riker lät partiernas antal ledamöter få mer betydelse för vilken koalition som bör bildas (Riker 1962 s. 32-33). Exempelvis, är en koalition enligt MWC-modellen bestående av två partier som tillsammans kontrollerar nästan hela parlamentet ”minimal” så länge ingen av dem skulle nått en majoritet på egen hand. Rikers definition antyder däremot att när flera ”minimala” koalitioner (enligt Neumann och Morgensterns definition, MWCs) är möjliga, kommer den av dem som kontrollerar en så knapp majoritet som möjligt att bildas. Riker kallade sin modell ”Minimum Winning Coalition” (Riker 1962 s. 32), för att skilja från Neumann och Morgensterns ”Minimal Winning Coalition”. Den har dock också kallats exempelvis ”Minimal Size Coalition” (Alberdingk Thijm 2021 s. 8) och ”Minimum Size Coalition” (Geys et al. 2006 s. 973; Laver och Schofield 1998 s. 94). I denna uppsats används benämningen ”Minimal Size Coalition”, förkortat MSC.

2.1.3 Minimal Number Coalition

En tredje modell för minimala koalitioner utvecklades av Michael A. Leiserson (1970 s. 90-92). Precis som Rikers modell bygger Leisersons på samma grundantaganden som von Neumanns och Morgensterns modell. Leiserson bidrog med det han benämnde ”bargaining proposition”, som innebär att förhandlingar utgör en ”kostnad” för en koalition och att förhandlingar blir mindre kostsamt ju färre partier som deltar i dem.

På samma sätt som Riker antog att när det finns flera möjliga MWCs, skulle den med den snävaste majoriteten av mandat bildas (oavsett antalet inblandade parter), antog Leiserson att den med så få partier som möjligt (oavsett antalet mandat) skulle bildas. En koalition av två stora partier som kontrollerar en stor majoritet av den beslutande församlingen skulle alltså enligt Leiserson vara helt rationell, och förväntad, framför en koalition bestående av flera mindre partier som tillsammans utgör en knapp majoritet. Detta då den sistnämnda skulle kräva mer avancerade och kostsamma förhandlingar, på grund av de många parterna som måste komma överens.

Den typ av koalition som Leiserson förutspår kallas ibland ”Minimal Number Coalition” (Geys et al. 2006), ”Minimal Member Coalition” (Alberdingk Thijm 2021 s. 12), eller helt enkelt kallad ”bargaining proposition”, som Leiserson själv gjorde (Leiserson 1970 s. 90). I denna uppsats kommer jag bruka benämningen ”Minimal Number Coalition”, förkortat MNC.

Alla koalitioner som når upp till kriterierna för en MSC eller en MNC är per definition också en MWC, då de två grundläggande kriterierna att en majoritet nås och att inget parti är helt överflödigt gäller för alla tre modeller. MSCs och MNCs är inte per definition gemensamt uteslutande, men beroende på mandatfördelningen och antalet partier representerade i en särskild beslutande församling, kan det vara matematiskt omöjligt att bilda en koalition som är både en MSC och MNC.

2.1.4 Policy-orienterade modeller

De modeller som beskrivits ovan har det gemensamma draget att de utgår från att partier är vad som i den engelskspråkiga litteraturen benämns ”office-seeking”, det vill säga, ”vinsterna” av att bilda en vinnande koalition är ämbeten, exempelvis på ett nationellt plan ministerportföljer (De Lange 2012 s. 901). Det finns dock ett antal modeller som istället utgår från antagandet att partiets ambition är att genomföra sina föredragna policies.

En av dessa har framförts av Robert Axelrod och kallas ”Minimal Connected Winning Coalition” (MCWC) (De Lange 2012 s. 902). För att avgöra om en viss

koalition är en MCWC måste först varje parti placeras på en politisk policy-skala. Koalitionen anses vara en MCWC så länge det parti som placeras längst till ”vänster” och det parti som placeras längst till ”höger” är nödvändiga för att koalitionen ska bibehålla en majoritet av mandaten, och att alla partier däremellan inkluderas (Martin och Stevenson 2001 s. 34). Detta skulle innebära att om till exempel ett vänsterparti och ett högerparti tillsammans kunde bilda en MWC, skulle de hellre inkludera ett mittenparti som ligger mellan dem för att bilda en MCWC, även om det mittenpartiet är överflödigt för att uppnå en majoritetsstatus i den beslutande församlingen.

En annan policy-orienterad modell har utvecklats av Abram De Swaan (Martin och Stevenson 2001 s. 34), den så kallade Minimal Range Winning Coalition (MRWC). Denna modell utgår istället från att den koalition som bildas alltid kommer att vara en MWC, men när det finns flera möjliga MWCs, är det den med det minsta policy-intervallet som kommer att bildas. Intervallet beräknas genom att varje parti ges en numerisk policy-position, och skillnaden mellan partiet längst till vänster och höger är avgörande. Jämfört med Axelrods modell förutsäger De Swaan att en specifik koalition kommer att bildas (förutsatt att partiernas positioner på skalan är tillräckligt exakta för att inte ge flera alternativ med exakt samma politiska avstånd). Axelrod å andra sidan anger helt enkelt att den koalition som bildas ska vara ”sammanlänkad”, vilket innebär att det kan finnas flera möjliga MCWCs.

2.2 Begränsande faktorer för koalitionsbildning

2.2.1 Institutionella begränsningar

De traditionella teorierna om koalitionsbildningar utgår från spelteoretiska modeller, med få inbyggda institutionella begränsningar. Den enda begränsningen är att en ”vinnande” koalition kräver en majoritet i den beslutande församlingen (Laver och Shepsle 1996 s. 261). Verkligheten är emellertid mer komplicerad, och varje beslutande församling lyder under ett antal institutionella ramar som gör att de spelteoretiska modellernas antaganden inte fullt ut överensstämmer med de faktiska omständigheterna.

Exempelvis kan valsystem och övriga regler för val påverka. Formeln för hur mandatfördelning går till kan exempelvis ge bättre förutsättningar för partier som ingått valteknisk samverkan på förhand (Laver och Schofield 1998 s. 204-205), vilket av förklarliga skäl skulle påverka hur dessa partier skulle agera efter valet genomförts. Andra faktorer som påverkar i valstadiet är spärregler för att få delta i mandatfördelning, eller regler som begränsar vilka partier som över huvud taget

får ställa upp (Strøm et al. 1994 s. 310). De spelteoretiska modellerna utgår dock från en given mandatfördelning som startpunkt för spelet snarare än ett givet valresultat, men dessa aspekter bör likväl ha en påverkan på partiernas ageranden efter valet (Laver och Schofield 1998 s. 206).

En annan institutionell begränsning som kan placeras på partierna i koalitionsbildningsprocessen, om än ovanlig, är auktoritativa begränsningar för vilka koalitioner som tillåts. Exempel är konsociationella länder likt Belgien (Laver och Schofield 1998 s. 202) eller Libanon, där det kan vara lagstadgat att vissa ämbeten måste innehas av medlemmar från särskilda samhällssegment (språkliga, etniska...), vilket de facto kan begränsa vilka koalitioner som uppfyller de reglerna.

En tredje begränsande faktor kan vara institutionella regler kring initiativtagare i koalitionsbildningsprocessen, det vill säga om någon utses som officiell regeringsbildare som leder koalitionsförhandlingarna (Strøm et al. 1994 s. 312; Müller och Strøm 1999 s. 22-23), till skillnad från de traditionella spelteoretiska modellerna som utgår från att alla partier kan förhandla fritt med varandra (Laver och Schofield 1998 s. 208).

En fjärde, och kanske den viktigaste, institutionella skillnaden är på vilket sätt en koalition godkänns i den beslutande församlingen. Huruvida en förtroendeomröstning för den tidigare koalitionen automatiskt sker under den nya mandatperioden, eller om det krävs en misstroendeförklaring, är en aspekt (Strøm et al. 1994 s. 311). En annan är huruvida förtroende avgörs via positiv eller negativ parlamentarism, eller till och med enligt ett reglemente där den beslutande församlingen *samtidigt* som den återkallar förtroendet för den sittande styrande koalitionen, måste ge sitt förtroende till ett alternativ (Strøm et al. 1994 s. 311).

Det finns ytterligare institutionella faktorer på hur den politiska processen fungerar efter att en koalition bildat regering, som kan påverka vilka koalitioner som är troliga. De traditionella modellerna utgår från att en majoritet i den beslutande församling är en ”vinnande” koalition, men regler som gör att viss lagstiftning (t.ex. grundlagsförändringar) kräver större majoriteter kan påverka logiken under koalitionsförhandlingar (Strøm et al. 1994 s. 314-315). Andra procedurella regler kan istället ha motsatt effekt, som gör det lättare för minoritetsregeringar att driva igenom sin politik. Hur mycket politisk makt som innehas i särskilda ämbeten i den exekutiva grenen kan även det påverka koalitionsbildningen (Müller och Strøm 2000 s. 18), på så sätt att koalitionspartiernas möjlighet att kontrollera varandra kan vara mer eller mindre begränsad beroende på exempelvis enskilda ministrars handlingsfrihet (Strøm et al. 1994 s. 313-314).

2.2.2 Endogena begränsningar

Utöver institutionella begränsningar, kan endogena beslut från partierna påverka koalitionsbildningsprocessen. Dessa typer av informella, icke-institutionella begränsningar kan exempelvis ske via uppgörelser före valet, som förkunnar en ambition om att styra ihop (Müller och Strøm 2000 s. 39). Efter en sådan grupp partier når valseger kan ”vem-tar-vem”-spelet i koalitionsbildningsprocessen vara väldigt kortvarig eller till och med utelämnas helt (Müller och Strøm 2000 s. 47).

En annan mer strikt typ av begränsning partier kan ålägga sig, är att på förhand utesluta vissa samarbeten. Partier kan till och med försöka ge dessa preferenser en pseudo-institutionell betydelse, exempelvis via formella interna beslut, som begränsar partiets förhandlares handlingsfrihet i frågan (Strøm et al. 1994 s. 317). På liknande sätt kan partier på förhand signalera att det egna partiet inte ämnar ingå i en koalition efter valet (Laver och Schofield 1998 s. 90).

2.3 Tidigare forskning

Den tidigare forskningen om koalitionsbildningar är omfattande. De spelteoretiska modeller om minimala koalitioner som används i denna uppsats, har empiriskt prövats flera gånger tidigare, för att analysera i vilken utsträckning faktiska koalitioner överensstämmer med de teoretiska förutsägelseerna. De modeller som var av intresse för denna uppsats var Neumann och Morgensterns MWC, Rikers MSC och Leisersons MNC. Det finns en väl etablerad litteratur som prövat dessa modeller mot verkliga utfall i olika institutionella och politiska kontexter, här nedan summeras några av de viktigaste och mest relevanta i relation till denna uppsats.

2.3.1 Utländsk forskning

En omfattande empirisk studie inom detta fält utfördes av Martin och Stevenson (2001), där ett antal hypoteser prövades med hjälp av data från 220 koalitionsbildningstillfällen från 14 västerländska demokratier som statistiskt underlag (Martin och Stevenson 2001 s. 38-39). Bland annat prövades hypotesen att koalitioner som bildas troligare skulle vara MWCs än minoritetskoalitioner eller koalitioner med överflödiga partier (Martin och Stevenson 2001 s. 34-35), vilket visade sig stämma, men de övriga två typerna av koalitioner förekom också (Martin och Stevenson 2001 s. 41-42). Martin och Stevensons studie undersökte inte frekvensen av MSC eller MNCs, men de fann däremot stöd för att

koalitioner med färre ingående partier (allt annat lika) hade större chans att bildas, en slutsats som stödjer logiken bakom MNC-modellen. Vidare fann de att den koalition som innehade regeringsmakten före valet, hade en viss fördel vid koalitionsbildningen att åter få styra (Martin och Stevenson 2001 s. 46). Martin och Stevenson manar till vidare forskning till vad som teoretiskt kan driva denna effekt. Detta är något som nära anknyter till vad jag ämnar undersöka djupare och förklara i denna uppsats.

En ytterligare studie som undersökt frekvensen av MWC, MSC och MNCs (Geys et al. 2006) nyttjade data från kommunal koalitionsbildning i Flandern från 1976-2000 (Geys et al. 2006 s. 985). De prövade primärt vilken påverkan det högerpopulistiska partierna Vlaams Blok, och dess storlek, hade på vilka typer av koalitioner som bildades på lokal nivå.

Lokal koalitionsbildning har även prövats i exempelvis Danmark (Skjæveland et al. 2007), där bland annat sannolikheten att MWC, MSC och MNCs bildades prövades mot data från mandatperioden 2001-2004. Författarna prövade även policy-orienterade modeller, där de genom utskickade formulär till kommunerna fick in data för att fastställa partierna i respektive fullmäktiges policy-position. Författarnas resultat visade svag förklaringskraft för de traditionella koalitionsbildningsteorierna, varför de öppnade upp för vidare diskussion kring överdimensionerade koalitioner, och varför de skulle kunna vara rationella (Skjæveland et al. 2007 s. 741), vilket jag ämnar pröva mekanismer som eventuellt skulle kunna förklara.

2.3.2 Svensk forskning

Hanna Bäck (2003) bidrog till fältet kring koalitionsbildning genom att studera koalitioner på lokal nivå i Sverige, och visade hur svenska kommuners koalitionsbildning kan studeras, trots att de saknar en egentlig institutionaliserad parlamentarism (Bäck, Hanna 2003 s. 48). I sin avhandling *Explaining Coalitions* använde hon ett datamaterial baserat på koalitionsbildningen i Västra Götaland efter valet 1998, totalt bestående av 8399 potentiella koalitionsalternativ i 49 kommuner, kompletterat med djupgående fallstudier i fem kommuner. Hon prövade hypoteser baserade på såväl ämbetsorienterade som policy-orienterade koalitionsbildningsteorier, där de senare bygger på data från enkätutskick till de 49 kommunerna (Bäck, Hanna 2003 s. 43). Hon fann att de policy-orienterade teorierna generellt var mer träffsäkra än de ämbetsorienterade, men att resultatet pekade mot att partier varken är helt policy-orienterade eller ämbetsorienterade (Bäck, Hanna 2003 s. 164). Vidare resonerar hon att *transaktionskostnaden* vid koalitionsbildningar måste tas i hänsyn, och att partier även bryr sig om de

långsiktiga effekterna av koalitionsbildningar, även för framtida mandatperioder (Bäck, Hanna 2003 s. 166), precis vad jag fokuserar på i denna uppsats.

Flera andra svenska studier har därefter använt svenska kommunstyren som dataunderlag (Lundqvist 2019; Backlund 2020; Liljedahl 2015; Wald 2024; Einarson 2008; Wixe 2025). Dessa har dragit nytta av den metodologiska fördel som Hanna Bäck (2003) identifierade: att det stora antalet kommuner erbjuder en unik möjlighet att testa generella teorier om politiskt beslutsfattande i en miljö med hög grad av institutionell likhet. Samtidigt har de nämnda svenska studierna ofta undersökt inhemska företeelser, som SD:s framväxt (Lundqvist 2019; Backlund 2020; Liljedahl 2015; Wald 2024), Alliansens enighet (Einarson 2008) eller ”storkoalitioner” mellan socialdemokrater och moderater (Wixe 2025).

2.4 Hypoteser om koalitionskontinuitet

Det jag är intresserad av är att förstå och undersöka är varför de ovan nämnda traditionella teorierna inte alltid förutspår ett korrekt resultat. De kan misslyckas med detta på ett av två sätt: antingen är koalitionen som bildas inte ”winning” (det vill säga, någon form av minoritetsstyre), eller så är den inte ”minimal”. Att en koalition inte är ”winning” bör tolkas som att den inte kontrollerar en majoritet, varpå de traditionella modellerna skulle förutspå att övriga partier skulle göra anspråk på att bilda en majoritet istället. Som framgått i litteraturen kan existensen av minoritetsstyren förklaras av institutionella faktorer.

Det andra sättet modellerna kan misslyckas på, det vill säga att majoritetsstyret inte är ”minimalt”, är dock något svårare att förklara. Givetvis kan det antas att partier inte är policy-blinda, som teorin förutsätter, men den invändningen kan läggas åt sidan för tillfället. Att en koalition är överdimensionerad i relation till MNC-modellen är kanske lättast att förklara, exempelvis genom att ett stort parti hellre skulle vilja vara det dominanta partiet i ett samarbete med flera mindre partier, än att vara en jämbördig part med ett annat stort parti. ”Kostnaden” av att förhandla med flera parter, kanske är mindre än ”vinsten” av att kunna spela ut mindre partier mot varandra i förhandlingen.

Vad avser MSC-modellen, kan man anta att om en samling partier samlar ett eller blott ett par fler mandat än den snävaste möjliga majoriteten, så påverkar det endast på marginalen hur många ämbeten partierna kan få, om alls, jämfört med om de hade den snävaste majoriteten. Detta skulle kunna förklara varför koalitioner som är överdimensionerade i relation till denna modell bildas.

När det gäller koalitioner som är överdimensionerade i förhållande till MWC-modellen skulle det dock innebära att ett helt extra parti skulle inkluderas i

koalitionen, trots att det inte behövs. Detta är betydligt svårare att förstå intuitivt, och något som manar till undersökning.

En aspekt som skulle kunna förklara ett sådant till synes irrationellt beteende menar jag kan vara åtaganden/allianser före valet. Tidigare forskning har visat att partier som har tidigare erfarenhet av att samarbeta, tenderar att ha en snabbare förhandling under koalitionsbildningsprocessen (Bäck, Hanna et al. 2024 s. 106-107) samt att konkreta preelektoral allianser kan innebära att den processen i praktiken utelämnas helt (Müller och Strøm 2000 s. 47). Den teoretiska bakgrunden till detta är ganska självklar: partier som är bekanta med varandra bör ha erfarenhet av och förståelse för varandra, vilket underlättar samarbetet. Har partierna konkretiserat detta samarbete redan innan valet, kan en stor del av förhandlingen vara färdig på förhand.

Dessa antaganden inspirerar min argumentation: koalitioner bör lägga vikt vid kontinuitet, och inte lägga lika stor vikt vid att nå minimalitet som den traditionella teorin menar. Det vill säga, om en koalition styrde tillsammans under mandatperiod ett och de vann nästa val för mandatperiod två, har de goda skäl att behålla samma koalition även om koalitionen blir större än optimalt, och kanske till och med i extremfall inkluderar ett helt parti som är överflödigt.

För det första skulle partierna ha en djup förståelse för varandra. De skulle känna till sina samarbetspartners förväntningar och förhandlingsstilar. Detta kan också innebära att de har byggt upp ett ömsesidigt förtroende, och det förtroendet i sig kan betraktas som en resurs. De skulle inte bara vara motiverade av det ömsesidiga förtroendet, utan de skulle också kunna se en konkret kostnad i att inleda en ny koalitionsbildningsprocess, istället för att helt enkelt gemensamt förklara att väljarnas förtroende har förnyats och att verksamheten kommer att fortsätta som vanligt.

Mot det ljuset är det inte heller osannolikt att det faktum att de har regerat tillsammans inneburit att respektive partis valkampanjer i någon mån har varit lagorienterat, med målet att förnya förtroendet. Särskilt ifall partierna inte lyckats genomföra all den politik de gemensamt kommit överens om, finns anledning att söka förtroende att slutföra dessa projekt. Om så är fallet kan det ses som en lös preelektoral allians funnits, vilket skulle göra det kostsamt att efter valet exkludera en koalitionspartner som ingick i styret före valet. Det skulle rentav kunna framstå som ett odemokratiskt agerande, där väljarna antagit att de röstat för en ny mandatperiod med samma kurs, där realiteten blev en annan konstellation.

Vidare skulle konsekvenserna av en sådan exkludering kunna bli att det exkluderade partiet allierar sig med oppositionen, vilket på sikt skulle kunna vara ett strategiskt felsteg, om ambitioner skulle finnas att fortsätta styre även en tredje

mandatperiod. Att behålla dem i den styrande koalitionen skulle kunna ses som en slags buffert inför nästa val.

Ifall det stämmer att partier skulle uppleva att förhandling med de tidigare koalitionskollegorna skulle vara mindre kostsamt än att öppna upp för förhandling med andra partier, samt ifall de ser det som mer troligt att få styra även under framtida mandatperioder om de förvaltar den tillit och lojalitet som byggt upp inom den tidigare koalitionen, bör de ha ett intresse av att denna koalition lever vidare. Detta bör särskilt stämma när den tidigare koalitionen fått förnyat förtroende från väljarkåren. Därför ställs följande hypoteser:

- H1a: Ifall partierna som styrde förra mandatperioden erhåller en majoritet av mandaten efter ett val, bör de fortsätta styra i samma konstellation.
- H1b: Ifall partierna som styrde förra mandatperioden växer i mandatandel efter ett val, bör de fortsätta styra i samma konstellation.

Ifall det stämmer att det finns en upplevd fördel i koalitionskontinuitet, bör återbildade koalitioner bildas även när en sådan koalition hade varit irrationellt stor. I en koalitionsbildningsprocess hade partier, allt annat lika, föredragit en koalition som inte är onödigt stor. Därför ställs hypotesen:

- H2: Återbildade koalitioner bör i genomsnitt kontrollera en större andel av mandaten än nybildade koalitioner.

Logiken i de traditionella koalitionsbildningsmodellerna som säger att MWC, MSC och MNC är ”optimala” koalitioner utgår från att ”spelet” bara äger rum en gång. Min argumentation bygger på att koalitionsbildningar sällan sker i ett vakuum och att parterna har viktig information om de andra parterna från tidigare mandatperioder. Logiken förändras också när man beaktar framtiden, eftersom partierna inte bara vill ha en del av ”vinsten” under den aktuella mandatperioden, utan också har ambitioner att bevara makten och ämbeten även i framtiden. Dessa aspekter innebär att logiken som förklarar varför det är irrationellt att bilda en överdimensionerad koalition inte nödvändigtvis gäller när ”spelet” spelas om kontinuerligt.

Den mest långtgående konsekvensen om denna hypotes stämmer, är att det i fall då partierna som tidigare styrt vuxit så mycket att ett eller flera utav dem rentav kunde exkluderas, ändå skulle finnas en tendens till koalitionskontinuitet. Alltså hade de nödvändiga partierna låtit dessa överflödiga partier stanna kvar i den styrande koalitionen, även om det innebär färre ämbeten och mindre inflytande för de nödvändiga partierna.

- H3: Ifall partierna som utgjorde det tidigare styret i en kommun får ett valresultat som hade gjort ett eller flera av dem överflödiga, bör de fortsätta styra i samma konstellation.

Ifall H3 skulle stämma, skulle det kunna vara en förklaring till varför det återfinns överdimensionerade koalitioner i datan som helhet. En koalition som är överdimensionerad enligt MWC-modellen, alltså innefattar överflödiga partier, är per definition också överdimensionerad i relation till modellerna MSC och MNC. Eftersom att en ”minimal” koalition definieras striktare i båda de sistnämnda, bör tröskeln för en koalition att vara överdimensionerad enligt dem i praktiken vara mycket lägre. Därav bör det också, om hypotesens logik stämmer, gå att finna ett samband mellan huruvida en koalition är återbildad eller nybildad, och om de har fler mandat än en MSC samt fler partier än en MNC.

- H4: Återbildade koalitioner bör oftare än nybildade koalitioner vara överdimensionerade i relation till en MWC.¹
- H5: Återbildade koalitioner bör oftare än nybildade koalitioner vara överdimensionerade i relation till en MSC.²
- H6: Återbildade koalitioner bör oftare än nybildade koalitioner vara överdimensionerade i relation till en MNC.³

Vad som eventuellt talar emot mina hypoteser, är fenomenet ”cost of ruling”. Litteraturen om cost of ruling visar att styrande partier och koalitioner tenderar att förlora stöd mellan val, eftersom regeringsansvar innebär att väljarmissnöje riktas mot dem snarare än övriga partier, och att politiska löften är mer lättvindiga än konkreta politiska beslut (Nannestad och Paldam 1999 s. 11). Nyhetsbevakning tenderar även i sin rapportering att ge fördel åt negativa snarare än positiva rubriker, vilket ger makthavare en naturlig nackdel jämfört med oppositionspolitiker (Thesen et al. 2020 s. 572-573). Cost of ruling har även identifierats i specifikt svensk kommunalpolitik, men främst vad avser de större, mer prominenta styrande partierna inom kommunstyren (Karlsson och Gilljam 2016 s. 711-712). Mina hypoteser innebär dock primärt att koalitionskontinuitet bör gå att observera när denna kostnad är låg eller rentav obefintlig. Koalitioner som återbildas trots denna generella nackdel för sittande styren, bör oftare vara överdimensionerade än nybildade koalitioner. Ifall det skulle stämma att

¹ Med andra ord, inneha överflödiga partier, som ej hade krävts för en majoritet i fullmäktige.

² Med andra ord, kontrollera fler mandat än den snävaste majoritet som partierna i fullmäktige skulle kunna summeras till i någon konstellation.

³ Med andra ord, bestå av fler partier än den minsta mängd partier som skulle kunna bilda en majoritet. exempelvis om fullmäktiges största parti + näst största parti + tredje största parti... etc gick samman tills en majoritet nåddes.

koalitioner skulle tendera att oftare vara större och mer överdimensionerade, *trots att denna cost of ruling* skulle verka i motsatt riktning, skulle resultatet bli än mer anmärkningsvärt.

3 Metod

3.1 Kommunstyren som analysenheter

Koalitionsbildning på kommunal nivå lämpar sig för att pröva generella hypoteser av flera skäl. Till att börja med, hålls många institutionella förutsättningar konstanta i kvantitativa modeller, eftersom svenska kommuner i mycket hög grad är institutionellt likartade. Vid studier av nationella regeringsbildningar i olika länder uppstår potentiellt svårtolkade resultat då faktorer som valsystem, formella regler för regeringsbildning och dylikt varierar. Genom att istället använda svenska kommuner som analysenheter minimeras behovet av komplexa institutionella kontrollvariabler.

Kommunal data tillåter dessutom för 290 st analysenheter per mandatperiod, där den inbördes likvärdigheten är stor, vilket skapar ett kvasiexperimentellt underlag för en statistisk studie med stort antal observationer. Nackdelen är emellertid, att de institutionella faktorer som hålls konstanta i och med kommunernas inbördes likhet får fullt utslag i resultaten. Detta begränsar resultatens generaliserbarhet, vilket är en medveten övervägning.

Att använda data från svenska kommuner för att analysera koalitionsbildning innebär en del utmaningar. Till skillnad från regeringsbildningar på nationell nivå, där det finns ett tydligt exekutivt organ där man enkelt kan identifiera de ingående partierna baserat på vilka som innehar ministerportföljer, är koalitionsbildningen på kommunal nivå mer informell.

Som nämnt i kapitel två, utgår den traditionella teoribildningen om koalitionsbildning i huvudsak från *institutionslösa* modeller. När dessa ska appliceras på verklig data, måste de institutionella förutsättningarna tas hänsyn till.

Till att börja med, baseras mandatfördelning i kommunfullmäktige på proportionalitet. Spärregeln skiljer sig åt i de undersökta mandatperioderna. Valen 2010 och 2014 saknades en sådan, medan 2018 och 2022 hade en nedre spärrgräns på antingen 2 eller 3 procent (14 kap. 6 § vallagen), där 2 procent gällde som standard, men 3 procent användes för kommuner med fler än en valkrets, vilka generellt är större kommuner (4 kap. 12 § vallagen). Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen.

Det exekutiva organet i svenska kommuner är däremot mer problematiskt i detta sammanhang. Kommuner fungerar inte enligt en parlamentarisk ordning, där ett verkställande organ står ansvarig inför en majoritet i fullmäktige. Kommunens verkställande organ, kommunstyrelsen, bildas nämligen inte genom en koalitionsbildningsprocess. Istället fördelas platserna i kommunstyrelsen enligt en proportionalitetsprincip (Bäck, Hanna 2003 s. 48), vilket innebär att de facto oppositionspolitiker de jure ingår i kommunens motsvarighet till en regering. Av uppenbara skäl, kan inte de ingående partierna i kommunstyrelsen utgöra en ”koalition” i en studie av detta slag.

Kommunerna är alltså de jure bundna att tillämpa ett slags samlingsstyre där den högsta beslutsfattande församlingen och den verkställande makten speglar varandra. Trots att kommunerna institutionellt saknar den parlamentaristiska grundförutsättningen för de klassiska modellerna för koalitionsbildning, har kommunpolitiken på ett informellt plan en *kvasiparlamentarism* (Bäck, Hanna 2003, s. 48). Detta system växte fram successivt och organiskt under 1900-talets andra hälft (Bäck, Henry 2006 s. 55). Denna kvasiparlamentarism innebär att en styrande koalition (i denna uppsats benämnd ”kommunstyret”, eller blott ”styret” att skilja från den officiella ”kommunstyrelsen”) i kommunfullmäktige väljer en inofficiell ”regering” bestående av kommunstyrelsens ordförande i sin spets, samt andra åtråvärda ämbeten, främst andra kommunala nämnders ordförandeposter (Bäck, Henry 2003 s. 98). Detta innebär att en form av informell kabinett, skild från kommunstyrelsen, bildas. De ingående partierna i koalitionen som vill utgöra det inofficiella kommunstyret gör upp internt om diverse ordförandeposter, som kan liknas vid olika ministerportföljer i en nationell regeringsbildning.

Även om dessa koalitioner primärt är informella, har denna kvasiparlamentariska verklighet delvis erkänts av lagstiftaren efter att den vuxit fram. Kommunallagen hänvisar nämligen till begreppet ”den politiska majoriteten” vid två tillfällen (4 kap 10 §⁴, 6 kap 21 § 2 st⁵). I förarbeten till lagtexten anger regeringen som skäl till dessa lagrum, att en praxis vuxit fram där konstellationer av partier varaktigt går samman och styr under hela mandatperioden. Det nämns även att det ”inte är ovanligt” att dessa koalitioner utfärdar gemensamma politiska deklarationer eller programförklaringar, samt att denna koalition vanligen återspeglas i kommunstyrelsens samt andra nämnders presidier (Prop. 2013/14:5 s. 53-54).

⁴ ”Fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd eller för samtliga förtroendevalda som anges i 2 § första stycket

1. när **den politiska majoriteten** i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, eller
2. vid förändringar i nämndorganisationen.”

⁵ ”Om **den politiska majoriteten** i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten, får fullmäktige välja ett nytt presidium.”

Trots ordalydelsen ”politisk majoritet”, medges i förarbeten att även en matematisk minoritet av fullmäktige kan falla in under begreppet (Prop. 2013/14:5 s. 55, 100; Prop. 2016/17:171 s. 369). I denna uppsats används däremot begreppet kommunstyre snarare än politisk majoritet, för att undvika att minoritetsstyren skulle benämnas som majoriteter.

Kommunallagens term ”den politiska majoriteten” har givits en konkret juridisk definition: de ledamöter som aktivt röstar för kandidaterna till kommunstyrelses och nämnders ordföranden. Denna juridiska definition är däremot inte väl anpassad för en statsvetenskaplig studie likt denna, då det inte går att sammanställa vilka partier som stöttat respektive inte stöttat vinnande kandidat i dessa beslut, då dessa beslut i svenska kommunfullmäktigen ofta tas via acklamation (Dalman et al. 2022 s. 326). Acklamation innebär att fullmäktigeledamöterna muntligen uttrycker sin röstintention, varefter kommunstyrelsens ordförande (KFO) avgör vad som utgör församlingens mening, utan att ledamöternas röster protokollförs individuellt (Dalman et al. 2022 s. 278). Detta innebär att det i sådana fall inte går att utläsa genom fullmäktigeprotokollen vilka partier eller ledamöter som ropat ”ja” respektive ”nej”, förutom i de fall där votering särskilt begärts.

Oaktat svårigheten att utläsa hur ledamöter röstat, är tillsättandet av en kandidat till KSO det avgörande institutionella hindret för en koalition att tillträda. Detta skulle kunna ses som en förtroendestöstning för det tillträdande kommunstyret, även om det formellt bara är ett beslut om ordförandeposten i kommunstyrelsen. De institutionella reglerna för hur detta genomförs, gör det överkomligt för koalitioner som inte samlar en absolut majoritet att styra. KSO väljs nämligen via enkel majoritet snarare än absolut majoritet (5 kap. 5 § kommunallagen). Vidare är det enligt lagen ett måste för fullmäktige att tillsätta en kommunstyrelse, inklusive dess presidium (3 kap. 3 §).

Skulle flera grupperingar i kommunfullmäktige göra anspråk på att bilda kommunstyre och presenterar olika kandidater till KSO, kommer den större av dem vinna den slutna voteringen, ifall partiet/partierna som står utanför båda grupperingar lägger ned sina röster. En minoritetskoalition kommer alltså lyckas tillsätta KSO (och i förlängningen även andra ordförandepositioner), såvida inte en majoritet i fullmäktige sluter upp bakom en annan kandidat.

Ett minoritetsstyre behöver under mandatperioden samla enkla majoriteter för att vinna enskilda fullmäktigevoteringar, men de absolut tyngsta politiska besluten under mandatperioden, kommunens budget för de olika åren, fungerar annorlunda. Kommunfullmäktige är enligt lag skyldiga att anta en budget för nästa år (Dalman et al. 2022 s. 489). Ifall oppositionspartier, själva eller i olika konstellationer, vill avslå styrets budgetförslag måste de presentera konkreta motförslag. Om flera alternativ till huvudförslaget finns, ställs dessa mot varandra

för att identifiera det motförslag som har störst stöd (Dalman et al. 2022 s. 281). Praxis är att övriga partier lägger ned sina röster när andra partiers eller konstellationers budgetförslag ställs mot varandra. Endast om en majoritet samlas bakom ett enskilt motförslag till huvudförslaget förlorar styret budgetvoteringen (Dalman et al. 2022 s. 281-282). Sammanfattningsvis ger de institutionella förutsättningarna i svenska kommuner goda möjligheter för koalitioner att styra trots avsaknad av egen majoritet i fullmäktige, i synnerhet i parlamentariska situationer där oppositionen är splittrad.

På grund av kommunstyrens informella status finns det inte nödvändigtvis någon självklar avgränsning mellan vilka partier som ingår i styret och vilka som inte gör det. Detta diskuteras mer ingående i avsnitt 3.2 om data.

3.2 Data

3.2.1 SKR:s dataset över kommunstyren

Som nämnt i avsnitt 3.1, är kommunstyren ingen formell konstellation, vilket försvårar studier av dem. Den definition domstolar utgår från vid precisering av ”styrande majoritet” är inte en lämplig operationalisering, på grund av besvären till följd av acklamationer, som diskuterats ovan. I de flesta fall är det emellertid oproblematiskt att precisera vilka partier som ingår i kommunstyret, medan det i andra fall krävs en analytisk tolkning baserad på gränsdragningar. I de flesta fall går partier ut i media och tillkännager en avsikt att styra ihop, och oftast är det inte mer komplicerat än så. I andra fall, framgår det att en del partier ämnar styra ”med stöd av” något eller några andra partier. I ett sådant upplägg uppstår frågan om kommunstyret ska anses inkludera eller exkludera stödpartierna. Det är en svår fråga att ta hänsyn till, särskilt eftersom sådana upplägg med stödpartierna kan vara mer eller mindre formaliserade, och mer eller mindre långtgående politiskt. Det är exempelvis möjligt att ingå i valteknisk samverkan vid fördelning av poster tillsammans med ett utomstående parti, utan att därefter faktiskt styra tillsammans i den löpande politiken under mandatperioden. I andra fall kan styrets inre kärna samarbeta med stödpartier i vissa frågor men inte i andra. Det är vidare mycket svårt att som utomstående observatör fastställa exakt hur sådana upplägg ser ut i praktiken, inte minst vid studier av historiska koalitioner.

Ett sådant omfattande förarbete med kvalitativa överväganden för varje kommun är dock ej nödvändigt, då det finns en välutvecklad sammanställning av kommunstyren. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), den civilrättsliga medlemsorganisation där alla Sveriges kommuner är medlemmar, har ett dataset som anger kommunstyrena i samtliga 290 kommuner i varje mandatperiod från

1994 och framåt (SKR 2026a). SKR:s data bygger på enkätutskick till de respektive kommunerna efter varje val, som sedan sammanställts och skickats på nytt till de respektive kommunerna för möjlighet att korrigera eventuella fel (SKR 2026b).

SKR medger att de svar som inkommit från kommunerna kan bygga på skilda bedömningar av vilka partier som ska anses ingå i ett styre, respektive vilka som endast samarbetar med styret utan att räknas som en del av koalitionen (SKR 2026b). SKR:s dataset är dock det enda tillgängliga alternativet, och uppbär en naturlig tillförlitlighet eftersom kommunerna själva är medlemmar i organisationen och godkänt sammanställningen. Vidare innebär användandet av denna redan existerande sammanställning en ökad interoperabilitet för undersökningen.

SKR:s dataset inkluderar data från varje mandatperiod från 1994 och framåt, och består av nio variabler som anger huruvida de åtta riksdagspartierna eller ett övrigt parti ingår i kommunstyret eller inte. Om ett eller flera övriga partier ingår framgår även vilka dessa är. SKR inkluderar dessutom en kategorisk variabel för koalitionens ideologiska lutning.

Varje observation i SKR:s dataset avser en koalition som bildats efter ett kommunalval. Om kommunstyret under mandatperiodens gång faller samman, något parti lämnar samarbetet eller liknande, återspeglas detta inte i datamaterialet. Eventuella koalitioner som tillkommer mitt under en mandatperiod inkluderas alltså inte i datasetet. För denna uppsats syfte utgör detta dock inget stort eftersom de traditionella teorierna om koalitionsbildning utgår från fria koalitionsbildningsprocesser. Det är inte svårt att teoretiskt föreställa sig att en politisk kris som lett till kollapsen av ett tidigare samarbete påverkar processen när en ny koalition förhandlas fram. Å andra sidan, är det en tydlig nackdel för att bedöma ifall det funnits kontinuitet mellan koalitionen som styrde precis före ett val jämfört med vilka som bildade styre direkt efter. Dessa fall bör rimligtvis inte vara frekventa nog att påverka uppsatsens resultat nämnvärt, och det diskuteras vidare i avsnitt 3.4.2 om reliabilitet.

3.2.2 Variabler för förnyat förtroende samt koalitionskontinuitet

Jag har behövt skapa variabler i datasetet för huruvida koalitionen som styrde mandatperioden innan fick ett förnyat förtroende för att kunna pröva H1a och H1b. Jag skapade även en variabel för koalitionskontinuitet, det vill säga om koalitionen som styrde förra mandatperioden fortsatte styra efter valet eller ej.

För att kunna undersöka effekten av förnyat förtroende, har jag skapat två variabler för detta, enligt två olika operationaliseringar. En för H1a, och en för H1b. Jag sammanställde i första hand hur stor andel av fullmäktigemandaten som

de partier som styrde förra mandatperioden erhöll i det nya fullmäktiget (Valmyndigheten 2010; 2014; 2018; 2022). Med hjälp av den insamlingen, skapade jag en kategorisk variabel för om det tidigare styret fick majoritet i det nya fullmäktiget eller ej, för att undersöka H1a. Detta innebär att såväl ett tidigare majoritetsstyre som åter erhåller majoritet i fullmäktige, som ett tidigare minoritetsstyre som växer och uppnår majoritetsställning, kodas som att förtroendet förnyats enligt denna variabel. Samtidigt innebär det att ett minoritetsstyre som visserligen ökar sitt stöd, men inte tillräckligt för att nå majoritet, kodas som att förtroendet inte förnyats.

För H1b operationaliserades förnyat förtroende istället som en kontinuerlig variabel över hur mycket de ingående partierna vuxit/sjunkit vad avser mandatandel i fullmäktige.

Variabeln för koalitionskontinuitet (det vill säga, återbildad eller nybildad koalition) operationaliserades som att samma partier som enligt SKR:s dataset ingick i kommunstyret den tidigare mandatperioden, också gör det nästa mandatperiod. Om någon koalitionspartner aktivt exkluderats eller något ytterligare parti tillkommit, klassificerades koalitionen istället som nybildad.

Vid operationaliseringen av dessa variabler uppstod dock ett tydligt metodologiskt vägval: hur ska situationer där ett koalitionsparti fallit ur fullmäktige, men där de kvarvarande partierna fortsatt styra tillsammans, tolkas? I ett sådant fall kan det framstå som intuitivt att betrakta de återstående delarna av det tidigare kommunstyret som att de fortfarande erhållit ett förnyat förtroende. Vad gäller själva koalitionsbildningsprocessen bör dessutom samma teoretiska mekanismer som ligger till grund för hypotesen om fortsatt samarbete mellan tidigare koalitionspartners även gälla för de kvarvarande partierna om ett parti fallit ur fullmäktige.

Med anledning av detta har jag i min analys utgått från operationaliseringar där ”förnyat förtroende” och ”koalitionskontinuitet” ger positivt utslag, ifall ett parti trillar ur men övriga får en majoritet och/eller fortsätter styra ihop. Jag har däremot också skapat alternativa variabler som utgår från att det är en helt ny koalition ifall något parti trillat ur, som använts för robusthetstest.

Tabell 1: Mariestad som exempel på koalitionskontinuitet

Mariestads KF 2018 och 2022		
Parti	Mandat 2018	Mandat 2022
V	3	3 (± 0)
S	13	15 (+2)
MP	1	0 (-1)
C	4	3 (-1)
L	2	0 (-2)
M	18	22 (+4)
KD	2	1 (-1)
SD	4	5 (+1)
ÖP (MaP)	2	0 (-2)
Totalt	49	49

Mariestad 2022 kan exemplifiera skillnaden mellan definitionerna. Efter valet 2018 ingick M+C+L+KD i kommunstyret. Koalitionen samlade 26 mandat, vilket innebar majoritet i fullmäktige. Efter valet 2022 samlade koalitionen återigen 26 mandat, men L nådde inte upp till 2-procentspärren och förlorade därmed samtliga mandat. M+C+KD fortsatte därefter styra kommunen.

Enligt uppsatsens primära operationalisering anses det tidigare styret ha fått förnyat förtroende för H1a, och kommunstyret efter valet 2022 betraktas som en fortsättning på det tidigare styret, trots L:s frånvaro. Enligt den alternativa operationaliseringen som använts i robusthetstester, kodas situationen istället som att M+C+L+KD-styret inte erhållit förnyat förtroende, och M+C+KD betraktas därmed inte som en återbildad koalition utan som en nybildad koalition.

3.2.3 Variabler för minimala koalitioner

Studiens primära beroende variabler är vilken typ av koalition som bildas efter respektive val, i relation till modeller om optimala minimala koalitioner. Dessa användes för att pröva H3, H4, H5 och H6. De modeller jag valt att använda är Neumann och Morgensterns (1944) MWC, Leisersons (1970) MNC och Rikers (1962) MSC. Tre olika variabler baserade på respektive modell skapades.

Samtliga dessa utgår från ämbetsorienterad teoribildning, till skillnad från policy-orienterade modeller.

Skälet till att denna studie inte undersöker policy-orienterade modeller är att det inte bedöms vara rimligt att placera partierna i dataunderlaget på en gemensam höger-vänsterskala, än mindre tilldela dem exakta ideologiska positioner. Den relativa ideologiska position som partier skulle inta i ett enskilt kommunfullmäktige skulle sannolikt bero på både den lokala partiföreningens positionering och vilka politiska frågor som är framträdande i den specifika kommunala kontexten. Detta kompliceras ytterligare av att datamaterialet varierar inte bara mellan kommuner utan även över tid. Enkätutskick för insikt om den lokala kontexten hade ej varit rimlig för den här studiens omfång, och komplicerats av att även historiska mandatperioder önskats undersökas. En applicering av partiets ideologiska position på riksplanet bedömer jag inte som försvarbart för reliabiliteten, och hade oavsett inte fungerat för lokalpartier och övriga partier representerade i kommunerna.

De ämbetsorienterade modellerna kan däremot med enkelhet appliceras på dataunderlaget, genom att kombinera SKR:s (2026) data över styrande koalition i respektive kommun, och Valmyndighetens (2010; 2014; 2018; 2022) data för mandatfördelningen. Variablerna för MWC, MNC och MSC kodas som kategoriska variabler med tre respektive möjliga värden: minoritet, minimal och överdimensionerad.

Variabeln för MWC kodades först för varje analysenhet. Inledningsvis prövades huruvida de ingående partierna tillsammans utgjorde en majoritet av fullmäktigemandaten. Om andelen understeg hälften kodades kommunstyret som ett minoritetsstyre. Om andelen översteg hälften subtraherades det minsta partiets mandat. Om en majoritet fortfarande återstod kodades koalitionen som överdimensionerad, medan den kodades som minimal om majoriteten förlorades. Eftersom både MNC och MSC per definition också är MWCs, och eftersom minoritetsstatus endast behövde fastställas en gång, behövde endast de fall som kodats som minimala koalitioner i MWC-variabeln undersökas vidare för MNC- och MSC-variablerna.

För MNC-variabeln kontrollerades vilket lägsta antal partier som kunde uppnå majoritet i varje enskilt fullmäktige. Detta jämfördes därefter med antalet partier i den koalition som faktiskt bildades. Om dessa antal sammanföll kodades kommunstyret som en MNC. Om koalitionen innehöll fler partier än det lägsta möjliga kodades den istället som överdimensionerad.

MSC-variabeln utgick istället från antalet ledamöter. Om koalitionen innehöll exakt så många ledamöter som krävdes för majoritet kodades variabeln som minimal. Om koalitionen innehöll fler ledamöter undersöktes istället om någon annan möjlig konstellation i fullmäktige kunde uppnå en snävare majoritet. Om så

var fallet kodades kommunstyret som överdimensionerat, medan det annars kodades som en minimal koalition.

3.2.4 Strukturella kontrollvariabler

För att isolera effekten av huruvida en koalition är återbildad eller nybildad i regressionsmodeller inkluderas ett antal kontrollvariabler som skulle kunna påverka koalitionsbildningarna. Skälet att kontrollera för detta, är att undersöka om eventuella deskriptiva mönstret mellan återbildade och överdimensionerade koalitioner kvarstår även när sådana variabler hålls konstanta.

Den parlamentariska strukturen kontrolleras för genom kontroll av mängden partier i fullmäktige, samt det största partiets mandatandel, med hjälp av data från Valmyndigheten. Dessa kontrollvariabler fångar upp graden av fragmentering i det lokala partisystemet, respektive maktkoncentration i församlingen. Båda dessa aspekter bör rimligen ha en påverkan på vilka typer av koalitioner som bildas, varför en kontroll för dem hjälper att isolera den oberoende variabelns effekt. Vidare kontrolleras även för om fullmäktiges största parti, definierat som det parti som fick flest röster ifall flera innehade samma antal mandat, ingick i styret eller stod utanför.

Utöver de politiska variablerna kontrolleras för strukturella och tidsspecifika faktorer för att stärka modellens interna validitet. Kommunernas befolkningsstorlek (SCB 2026) kontrolleras för att reducera risken att strukturella skillnader mellan små och stora kommuner påverkar resultaten. Befolkningsmängden log-transformerades för att hantera den skeva fördelningen mellan små och stora kommuner. Vidare inkluderas en variabel för valår för att kontrollera de unika politiska kontexterna över tid.

3.2.5 Ideologiska kontrollvariabler

SKR:s dataset inkluderar en kategorisk variabel för kommunstyrets positionering ideologiskt. Dessa kategorier är vänsterstyre, högerstyre, blocköverskridande styre och övrigt styre. Deras kodning har dock ej varit konsekvent i de fyra mandatperioder jag undersökt. För det första har SKR skiftat mellan huruvida högerstyren kallats borgerliga styren eller Alliansstyren – för denna uppsatsen använder jag ”högerstyre”. För mandatperioderna 2010, 2014 och 2018 har de kodat M, C, L och KD som högerpartier; S och V som vänsterpartier; MP och alla övriga partier som neutrala. För mandatperioden 2022 har SKR istället klassat MP som ett vänsterparti, innebärande att ett styre likt M+C+L+KD+MP för mandatperioderna 2010-2018 kodats som höger, men 2022 som

blocköverskridande. Vidare har SKR behandlat SD annorlunda 2018 och 2022, de två mandatperioder SD har varit representerade i några kommunstyren. För 2018 har SKR klassificerat de få styren som inkluderar SD som ett ”övrigt styre”, vilket sannolikt innebär att de behandlade SD på samma sätt som andra ”övriga partier”. 2022 å andra sidan, likställs SD med de borgerliga partierna, så styren med SD och andra borgerliga styren kodas som högerstyren.

Det kan finnas goda skäl för SKR att skifta sina definitioner för att beskriva olika tidpunkter. För denna undersökning, där analysenheter är kommunstyren från flera olika mandatperioder, är det däremot fördelaktigt att en enhetlig definition används som kontrollvariabel. Detta för att undvika systematiska mätfel och förstärka den interna validiteten. Det hade exempelvis inte varit rimligt att säga att det mellan två mandatperioder funnits koalitionskontinuitet, men att styrets ideologiska lutning samtidigt skiftat.

Eftersom de olika kategoriseringarna SKR gjort kan vara väl förankrade enligt den tidsmässigt då rådande positioneringen eller relationen mellan partierna, har jag valt att skapa två variabler baserade på skilda definitioner. Vad avser SD, har jag valt att koda dem som ett högerparti i båda definitionerna. Detta då jag utgår från att de 2018 behandlades som ett ”övrigt” parti enligt SKR, berodde på att det fanns ytterst få styren som inkluderade dem, och att de fallen då var väldigt avvikande. Bland koalitioner från 2022 är det tvärtom inte alls ovanligt att borgerliga partier styr ihop med SD. Jag har därför valt att applicera definitionen att SD räknas som ett högerparti, och kodat de fyra koalitioner från 2018 som inkluderade SD (Bromölla, Hörby, Staffanstorps, Sölvesborg) som höger.

Vad avser MP, finns det mer skäl att respektera de olika kodningarna av partiet över tid. Jag har därför modifierat SKR:s variabel för styrens ideologiska lutning, för att skapa två alternativa varianter, där MP antingen konsekvent räknas som ett mittenparti (som kan ingå i ”högerstyren”), eller som vänsterparti (där MP samman med borgerliga partier anses ”blocköverskridande”). Jag använde den senare varianten, där MP ses som ett vänsterparti som min huvuddefinition – men lät den äldre definitionen prövas vid olika robusthetstester.

Det bör understrykas att SKR:s beslut att kategorisera samtliga lokalpartier och övriga partier som ideologiskt neutrala utgör en förenkling av verkligheten. I praktiken kan lokalpartier eller övriga partier representerade i kommunfullmäktigen uppvisa tydliga ideologiska drag åt antingen höger eller vänster. På grund av det låga antalet observationer där endast övriga partier ingick, valde jag att i regressioner slå samman de observationerna med de ”blocköverskridande” koalitioner, som jag bedömde vara den närmast liggande ideologiska kategorin.

Utöver variabeln för styrets ideologiska lutning, skapade jag även en variabel för huruvida största parti i kommunfullmäktige är ”höger” eller ”vänster”, enligt

samma definition som ovan. När flera partier hade lika många ledamöter valdes det parti med flest röster i valet. Skälet till att inte kontrollera för vilket enskilt parti som var störst, utan istället använda en binär variabel, är hur dominant S var i statistiken, och hur få analysenheter som hade till exempel L eller V som största parti. Även här hade uppstått problem i regressioner ifall kategorin med ”övrigt parti” som störst parti inkluderades, på grund av det låga antalet observationer. I regressioner behandlades därför fallen av att ett övrigt parti var störst som att ett högerparti var störst.

Som diskuterats i avsnitt 3.2.3, har det inte varit möjligt att pröva de policy-orienterade modellerna som diskuterats i teori-avsnittet, men Axelrods MCWC har inspirerat en kontrollvariabel för ideologiskt sammanlänkade koalitioner. För att tillämpa Axelrods modell, ska varje parti i den beslutande församlingen placeras på en endimensionell skala från vänster till höger, och en koalition är sammanlänkad ifall den inkluderade alla partier belägna mellan dess två extremer. För att praktiskt kunna skapa en variabel för sammanlänkning, har jag använt en simplificerad modell. För det första, har jag placerat alla ”övriga partier” helt utanför höger-vänster-skalan, så deras inkludering eller exkludering spelade enligt den definitionen ingen roll. De åtta riksdagspartierna ordinerades som:

$$V - S/MP - C/L - M/KD - SD$$

Detta innebar att S och MP; C och L; samt M och KD gavs samma position på skalan. Detta då det inte är självklart att säga vilken av de två i respektive grupp som är mer höger eller vänster, särskilt på ett sätt som kan generaliseras över 1160 kommunfullmäktigen, fördelade över fyra mandatperioder. En koalition ansågs sammanlänkad ifall den inte hoppade över någon grupp, och ifall den spände över en grupp behövde alla partier i den omslutna gruppen inkluderas. Så koalitionen S-M hade ej varit sammanlänkad, inte heller S-L-M eller S-C-M, men S-C-L-M hade varit det (förutsatt att de fyra partierna fanns i fullmäktige). MP eller KD hade däremot ej behövt inkluderas, eftersom S/MP- och M/KD-grupperna är koalitionen slutpunkter.

3.2.6 Cost of ruling

En variabel som representerar ”cost of ruling”, den elektoral kostnaden av att ha styrt tidigare mandatperiod, skapades. Detta för att undersöka ifall denna effekt återfanns även i det använda datasetet. Variabeln skapades genom att det tidigare styret i kommunens dåvarande mandatandel, subtraherades med de partiernas

mandatandel efter valet. Denna siffra multipliceras sedan med 100, för att få resultat i procentenheter. Till exempel, i en analysenhet för en viss kommun år 2010, anger cost of ruling-variabeln vad kostnaden var för koalitionen som bildades 2006. Cost of ruling baserades på fullmäktigemandat snarare valresultat i procent, eftersom mandatfördelningen är det relevanta för koalitionsbildningsmatematiken. Att basera den på skillnad i mandatandel snarare än skillnad i mandatantal, gjordes för att variabeln skulle behandla stora och små kommuner, med skilda fullmäktigestorlekar, likvärdigt. Vidare fanns det flera fall i datan där kommunfullmäktige minskat mellan två val, vilket innebar att det inte ens inom en enskild kommun alltid hade varit direkt jämförbart att utgå från mandatantal.

3.2.7 Noterbara fall samt fel i dataset

Ett antal delar i SKR:s och Valmyndighetens data kräver kommentarer, då jag ett antal gånger stötte på avvägningar i hantering av datan. De går här igenom kronologiskt.

Det första problemet fanns i SKR:s data vad avser kommunstyret i skånska Svedala år 2006, som jag behövde definierat för att pröva om de partierna fick förnyat förtroende i valet 2010. Enligt SKR ingick *inga* partier i Svedalas styrelse, och istället lämnades en not: ”Hoppande majoriteter”. Jag tog beslutet att utgå från att styret var ett enpartistyre bestående av Moderaterna, med anledning av att M innehade posten som KSO (Skånska Dagbladet 2010).

För västgötska kommunen Götene år 2010, visades inte heller något parti som ingående i styret. Här angavs däremot ingen not. I nyhetskällor (P4 Skaraborg 2010; Nya Lidköpings-Tidningen 2010) anges att S, V och lokalpartiet Götenes Framtid (GöF) bildade ett majoritetsstyre och fördelade ordförandeposter mellan sig. Detta speglas även av att SKR kodat Götenes styre som ”vänster”. Jag utgick därför för att det var ett misstag i datasetet att inga partier angetts. Därför utgick jag från att styret bestod av S,V och GöF.

Närkingska Örebro hade också ett anmärkningsvärt styre 2010 enligt SKR:s dataset: ett styre bestående av M+C+L+KD+S+V+MP (alla partier förutom SD) – en koalition där *varenda parti* rent matematiskt var överflödigt. Valmyndigheten angav att det i ett av Örebros fyra valkretsar skett ett omval 2011, vilket bidrog till en annan mandatfördelning. Rapportering om den kaosartade situationen gav klarhet i att den anmärkningsvärt stora koalitionen bara var en temporär lösning fram till extravalet, varför det blev uppenbart att det var den initiala 2010-mandatfördelningen som skulle vara relevant för mina beräkningar om det styret (Svenneback 2018).

Ett tredje nämnvärt fall i SKR:s dataset var för östgötska Ydre kommun för år 2014. Enligt SKR bestod styret av M+C+KD+S+MP, en koalition som skulle kontrollera mer än 95 procent av fullmäktigemandaten, innefattande samtliga ledamöter förutom en ensam sverigedemokratisk oppositionspolitiker. Det lät anmärkningsvärt, varför jag undersökte rapportering i nyhetsartiklar. I rapportering från oktober 2014 (SVT 2014, P4 Östergötland 2014) framförs att Ydre skulle få ett "samstyre", där samtliga sex fullmäktigepartier skulle ingå. P4 Östergötland (2014) skrev uttryckligen att detta var den första gången SD ingick i ett "styrande samarbete" i länet. I rapportering från efter valet 2018 framgår det emellertid att SD föregående mandatperiod tackat nej till insynsplatser i kommunstyrelsen (Hedberg 2018), något som pekar mot att de nog inte i praktiken ingått i något organiserat samarbete, även om inbjudan funnits. Jag utgick således från de partier SKR angav.

För skånska Båstad år 2014, angav SKR att styret var C+ÖP, där det övriga partiet var lokalpartiet Bjärepartiet. På Valmyndigheten framgick dock att hela kommunalvalet behövde göras om, varför jag behövde besluta om jag skulle utgå från det första valet eller omvalet för mandatfördelningen. I medierapportering framgick att Bjärepartiet, C och KD efter det första valet bildade ett minoritetsstyre, som via ett valtekniskt samarbete med MP gav Bjärepartiet posten som KSO (Pettersson 2014). Efter omvalet rapporterades att Bjärepartiet skulle styre ensamma i minoritet, med ett valtekniskt samarbete med S denna gången (Lundblad 2015). Eftersom att SKR angav att C ingick i styret, drog jag slutsatsen att det är den första mandatfördelningen som är relevant till den koalitionsbildningsprocessen, snarare än den andra. Varför lokalmedia noterat att KD ingick i styret, medan SKR:s data inte inkluderar dem, är oklart – för studiens interna konsistens utgick jag från koalitionen SKR angivit.

Det mest underliga av alla fall jag behövde undersöka särskilt, var skånska Klippan år 2022. Enligt SKR styrde en koalition bestående av KD+SD+ÖP, där det övriga partiet var lokalpartiet Vår Framtid Klippan (VF) – men att KSO-positionen innehades av en moderat(!). I lokalmedia framgick att partierna M, S och C inledningsvis varit överens om att bilda ett majoritetsstyre, men två moderata ledamöter bröt mot sin fullmäktigegrupps linje, och gick samman med KD, SD och VF (Gravlund 2022). På Klippans kommuns egen webbsida under fliken "Kommunens organisation" stod uttryckligen "Under mandatperioden 2023–2026 har Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Vår framtid Klippan tillsammans med två moderater bildat majoritet." (Klippans kommun 2022). Enligt de traditionella koalitionsbildningsteorierna ses partier som enhetliga aktörer, vilket skapar en vanskelig metodologisk situation. För att undvika en situation där kommunens KSO skulle ses som en oppositionspolitiker, valde jag att klassa dessa två moderater som en egen fraktion i fullmäktige, och alltså räkna

med deras två mandat i koalitionen. Jag medger dock att det beslutet inte är helt tillfredsställande, då dessa två ledamöter formellt aldrig lämnat sitt parti, även om de i praktiken agerat som en egen fullmäktigegruppering.

Slutligen kan tilläggas att småfel noterades i SKR:s data för tre analysenheter: Överkalix 2014, Vara 2022 och Bjurholm 2022. Felet i alla tre, var att L angetts som ingående kommunstyret – men i ingen av de tre fallen hade L över huvud taget några kommunfullmäktigeledamöter.

3.3 Regressioner

Med hjälp av insamlad data, samt variabler rörande koalitionstyper (MWC, MNC och MSC) och variabler för koalitionskontinuitet, möjliggörs regressionsanalys av materialet. Att genomföra regressionsanalyser, utöver de rent deskriptiva analyserna, tillåter för att pröva huruvida de funna mönstrena fortsatt existerar när andra variabler hålls konstanta. Uttryckt annorlunda, kan det undersökas om effekten av koalitionskontinuitet samvarierar med någon annan variabel, som i så fall kanske är det som faktiskt driver effekten.

För att pröva H1a och H1b, om huruvida förnyat förtroende (för H1a definierat som majoritetsstatus för den tidigare konstellationen, för H1b definierat som att den tidigare konstellationen vuxit i fullmäktige) genomfördes binära logistiska regressioner. I dessa var den oberoende variabeln förnyat förtroende, och den beroende variabeln koalitionskontinuitet, det vill säga en binär beroende variabel som anger om koalitionen som bildades var en kontinuitet av den tidigare, eller en ny konstellation. Binär logistisk regression lämpade sig för att jämföra oddsen för kontinuitet, eftersom det bara fanns två möjliga utfall.

När hypotes 2 prövades, en jämförelse av återbildade kontra nybildade koalitioner storlek i kommunfullmäktige, användes OLS-regression, då den beroende variabeln utgjordes av en kontinuerlig variabel som angav hur stor andel av mandatet i kommunfullmäktige som koalitionen kontrollerade.

Slutligen användes multinomial logistisk regression vid analyserna av koalitionstyper, eftersom den beroende variabeln bestod av fler än två kategoriska och ömsesidigt uteslutande utfall: minoritetskoalitioner, minimala koalitioner och överdimensionerade koalitioner. Även om kategorierna i viss mening kan placeras längs en ordinal dimension av koalitionsstorlek, saknas en tydlig struktur med jämförbara avstånd mellan utfallen. Skillnaden mellan exempelvis en minoritetskoalition och en minimal koalition är inte nödvändigtvis av samma karaktär eller storlek som skillnaden mellan en minimal och en överdimensionerad koalition. Kategorierna behandlades därför som nominella snarare än ordinala, vilket gjorde multinomial logistisk regression till den mest

lämpliga modellen. Detta tillät mig även att utse de minimala koalitioner som referenskategori, för att jämföra de överdimensionerade direkt med dem.

Analysen genomförs stegvis genom att först estimeras en basmodell där endast den centrala oberoende variabeln inkluderas. Därefter inkluderas ett antal kontrollvariabler i modellen i syfte att isolera sambandet mellan koalitionskontinuitet och koalitionstyp från andra faktorer som potentiellt kan påverka koalitionsbildningen. Genom att jämföra modeller med och utan kontrollvariabler kan analysen ge en mer robust uppskattning av relationen mellan de centrala variablerna. Om resultaten exempelvis visar att återbildade koalitioner har en högre sannolikhet att bilda överdimensionerade koalitioner, även när kontrollvariabler beaktas, kan denna skillnad indikera ett tydligare samband drivet av den oberoende variabeln. Resultaten från regressionsanalysen presenteras i form av koefficienter, standardfel och p-värden, vilket gör det möjligt att bedöma både styrkan och den statistiska signifikansen i de observerade sambanden.

För varje regressionsanalys skapades tre separata modeller. Den första modellen (M1) utgjorde en basmodell och inkluderade endast den oberoende variabeln samt den beroende variabeln. Syftet med denna modell var att deskriptivt undersöka det direkta sambandet mellan huvudvariablerna utan kontroll för andra potentiellt påverkande faktorer.

Den andra modellen (M2) introducerade ett antal institutionella och strukturella kontrollvariabler. Dessa omfattade antalet partier i kommunfullmäktige, det totala antalet ledamöter i fullmäktige, det största partiets mandatandel, huruvida det största partiet befann sig i styre eller opposition, kommunens befolkning (log-transformerad) samt valår. Syftet med dessa variabler var att kontrollera för om frekvensen av återbildade koalitioner skulle samvariera med någon av kommunernas institutionella förutsättningar och partisystemens generella struktur, vilket i så fall skulle kunna vara den faktiska förklaringen till eventuella fynd.

Den tredje modellen (M3) inkluderade samtliga tidigare variabler, men introducerade även ideologiska och policy-relaterade kontrollvariabler. Dessa utgjordes av det största partiet i fullmäktiges ideologiska lutning, styret som bildades ideologiska lutning, samt huruvida detta styre var ideologiskt sammanlänkat eller ej. Syftet med dessa variabler var att undersöka i vilken utsträckning sambanden kvarstod även när hänsyn togs till ideologiska och sakpolitiska faktorer. Samtidigt kan användningen av, och resultaten som kan hänföras ur, den tredje modellen problematiseras. De klassiska teorier om minimala koalitioner som ligger till grund för uppsatsen utgår från att partier är ämbetsorienterade och *endast* söker maximera ämbeten, och är ”policy-blinda”. Därtill finns en risk att flera av de mekanismer som hypotiserats ligga bakom koalitionskontinuitet, såsom tillit mellan tidigare samarbetspartners, ambitionen

att fullfölja gemensamma projekt eller viljan att bygga långsiktig lojalitet för att ha förutsättningar att styra även i framtida mandatperioder, samvarierar med de ideologiska kontrollvariablerna. Detta innebär att delar av den effekt som koalitionskontinuitet förväntas fånga potentiellt kan kontrolleras bort i M3, vilket gör resultaten från denna modell viktiga att tolka med viss försiktighet.

3.4 Validitet och reliabilitet

Frågor om validitet och reliabilitet är centrala för att bedöma hur tillförlitliga studiers resultat är och i vilken utsträckning de faktiskt mäter det som avses undersökas. Detta gäller särskilt i studier som bygger på operationaliseringar av komplexa politiska fenomen, där teoretiska begrepp måste översättas till empiriskt observerbara variabler. Nedan diskuteras därför ett antal metodologiska överväganden och potentiella begränsningar i studiens design, datamaterial och operationaliseringar. Syftet är dels att problematisera vilka slutsatser som kan dras utifrån resultaten, dels att tydliggöra studiens eventuella svagheter var avser validitet och reliabilitet.

3.4.1 Validitet

Som diskuterats i avsnitt 3.1, utgör kommunstyren ingen formell kategori, vilket medför att konstellationen av partier i varje kommunstyre definierats med varierande mått subjektivitet. Det är rimligt att anta att ett parlamentariskt upplägg som i en viss analysenhet hade tolkats som att ett parti ingår i ett styre, i en annan analysenhet hade tolkats som att detta parti blott var ett stödparti eller dylikt till styret. Detta bedöms inte medföra stora problem, med tanke på den stora mängd data som använts. Däremot kan särskilt nämnas att risken finns att ett identiskt upplägg inom samma kommun kan ha bestått över tid, vilket i verkligheten skulle innebära en uppenbar koalitionskontinuitet, men ifall den eller de i kommunen som besvarat SKR:s enkät resonerat olika skulle koalitionen som återfinns i datasetet kunna skilja sig åt.

Vidare utgör koalitionskontinuitet ett mycket centralt koncept för studien, vilket teoretiskt definieras som att en koalition är en fortsättning av den som styrde i kommunen under den tidigare mandatperioden. Detta valde jag att operationalisera som att samma konstellation styrde under båda mandatperioderna. Jag behövde dock ta ställning till hur en situation där ett tidigare koalitionsparti tappat representation i fullmäktige skulle hanteras. Jag valde att i min huvuddefinition klassa situationer likt dessa, där resterande partier

fortsatte styra ihop, som koalitionskontinuitet. Att med säkerhet avgöra om de resterande hade önskat fortsätta sitt samarbete med den tidigare partnern som tappade representation eller ej, är för denna typ av kvantitativa studier omöjligt.

Det kan också diskuteras vilka konsekvenser det får att ha valt en binär kategorisering av koalitionskontinuitet, som antingen en återbildad eller nybildad koalition. I verkligheten kanske väljare och politiker uppfattar kontinuitet som mer flytande. Till exempel styrde M+C+L+KD ihop i Växjö 2010, men tappade sin majoritet 2014. Den nya konstellationen blev M+C+L+KD+MP, där MP var så stora att antingen L eller KD kunde uteslutas, och alltså var överflödiga. I sådana fall kan en viss validitetsproblematik observeras, då den nya konstellationen med MP enligt operationaliseringen innebär att kontinuitet saknades – trots att det rimligen kan anses att de fyra borgerliga partierna hade en tydlig ambition om att behålla kontinuitet, eftersom varken L eller KD uteslöts trots att MP:s inkludering skulle tillåtit det. Att Växjö 2014 då tolkas som ett fall av att en nybildad koalition är överdimensionerad enligt hypotes fyra är eventuellt missvisande, då mekanismen som skapat koalitionen mycket väl kan antas vara ett försök till kontinuitet från 2010. Det skulle alltså kunna invändas att koalitionskontinuitet är mer av en gråskala, som den binära operationaliseringen inte helt kan fånga.

3.4.2 Reliabilitet

Studiens hanterar en stor mängd data, både vad avser mängden analysenheter och variabler. Flera av dessa variabler har krävt manuell konstruktion, ofta baserade på egna beräkningar. Detta medför risk för individuella mätfel till följd av exempelvis felrapporterad data. Vidare baseras en stor del av datan på arbete som utförts av SKR. Vid ett antal tillfällen uppdagades regelrätta fel i SKR:s data, som diskuterats i avsnitt 3.2.6, vilket innebär att det ej är omöjligt att fler individuella fel kan ha gått obemärkta i datasetet.

Vidare finns det, som nämnt i avsnitt 3.2.1, kommuner där koalitioner förändrats mitt i mandatperioder. Detta återspeglas ej i SKR:s data, vilket medför att det i en del fall kommer finnas fall av de facto koalitionskontinuitet som missas, eller fall där det i verkligheten ej funnits koalitionskontinuitet men som tolkats som sådan. Detta eftersom koalitionen som används som analysenhet är den som bildades efter senaste valet, då SKR samlade in sin data. Denna reliabilitetsbrist bedöms är rimligen inte allt för stor, då koalitioner ändras mitt under mandatperioder endast i undantagsfall. Vidare lär dessa smärre mätfel påverka resultaten i båda riktningar, och inte driva resultaten i en särskild riktning.

4 Resultat

4.1 Deskriptivt om datan

4.1.1 De traditionella teoriernas träffsäkerhet

De tre klassiska teoretiska modeller för koalitionsbildning som prövades på de 1160 koalitionsbildningarna i datan var Neumann och Morgensterns MWC, Rikers MSC samt Leisersons MNC.

Tabell 2: Frekvens koalitionstyper

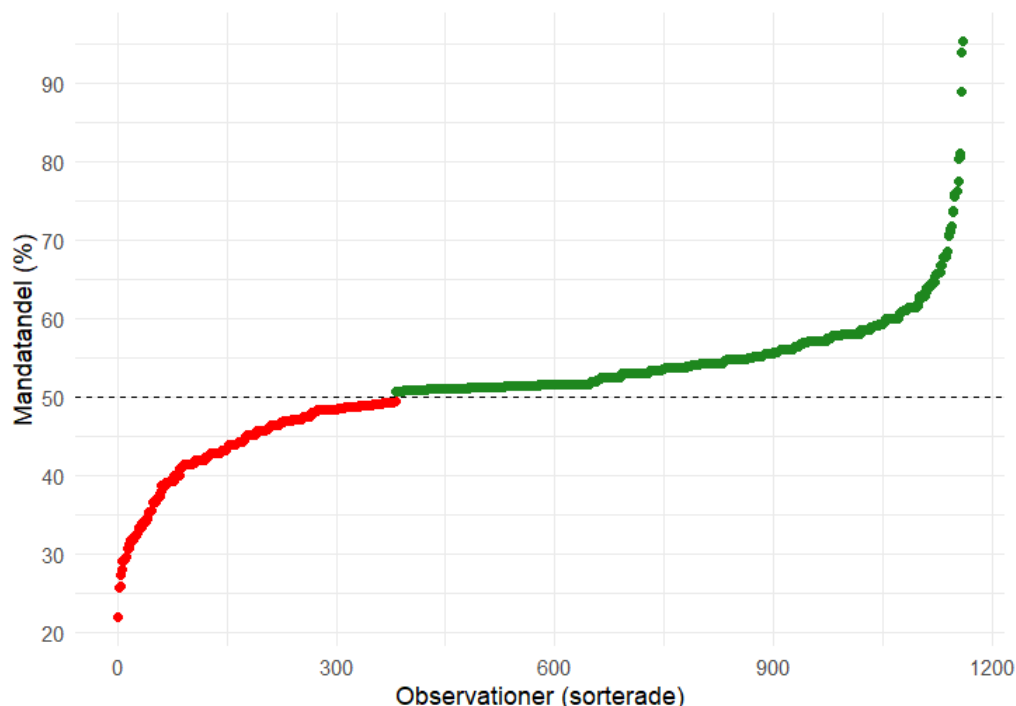
Koalitionstyp	Frekvens	n
MWC	46,38 %	538
MSC	26,29 %	305
MNC	19,31 %	224
>MWC	20,86 %	242
>MSC	40,95 %	475
>MNC	47,93 %	556
Minoritetskoalitioner	32,76 %	380

Utav de tre modellerna hade MWC-modellen bäst träffsäkerhet, vilket är förväntat givet att de övriga två bygger på MWC-modellen men med introducerade specificeringar. Neumann och Morgensterns modell kunde emellertid inte förutspå rätt resultat en majoritet av gångerna i datan, utan hade en träffsäkerhet på något under 50 procent. Minoritetskoalitioner, som alla tre modeller förutspår ej bör bildas, representerade en knapp tredjedel av fallen. Utav majoritetskoalitionerna, var betydligt fler koalitioner minimala än överdimensionerade enligt Neumann och Morgensterns definition.

Detsamma kan ej sägas om varken Rikers MSC-modell eller Leisersons MNC-modell. Den tidigare förutspådde rätt utfall en dryg fjärdedel av gångerna, den senare en knapp femtedel. För de båda modellerna var överdimensionerade koalitioner betydligt mer frekventa än minimala.

4.1.2 Styrens mandatandel

Figur 1: Styrens andel av kommunfullmäktigemandaten, sorterade

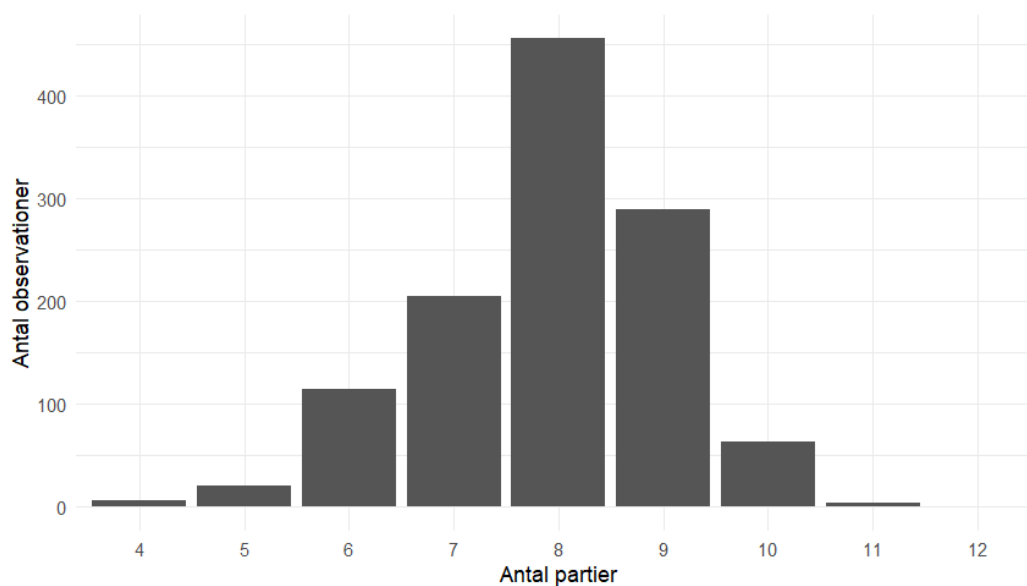
Som beskrivet ovan utgjorde minoritetsstyren cirka en tredjedel av observationerna. Vid noggrannare undersökning, framkommer att en stor majoritet, cirka 60 procent av observationerna, klustrar mellan 45-55 procent av fullmäktigemandaten, med en övervikt för de strax över 50 procentsstrecket.

Några extremfall fanns, exempelvis Ydre 2014 med 95,2 procent, där alla partier utöver SD gick samman. Styret i Örebro 2010 representerade 93,8 procent, men detta var ett temporärt styre i väntan på ett extraval. Danderyd 2010 hade ett styre som kontrollerade 88,9 procent av fullmäktigemandaten, ett styre bestående av de fyra Allianspartierna, i en parlamentarisk kontext där de borgerliga partierna var totalt dominanta.

I motsatta änden fanns Osby 2010, där C och KD tillsammans representerade 22,0 procent av kommunfullmäktigemandaten, men hade enligt medierapportering ett samarbete med övriga borgerliga partier, MP samt ett lokalparti (Hammarqvist 2010). Näst minsta styret var Munkedal 2018, där M och L styrde med 25,7 procent av fullmäktigemandaten – men hade en överenskommelse med SD som tillät dem tillträda, men inget sakpolitiskt samarbete med dem (Åsgård 2020). I Sotenäs styrde S i ett enpartistyre 2022 med 25,8 procent av fullmäktigemandaten, men med en valteknisk samverkan med V och MP. De rödgröna nådde dock bara 32,3 procent av mandaten, men Alliansen (som samlade 41,9 procent) valde att inte ställa en motkandidat (Arnell 2022).

4.1.3 Antal partier i fullmäktige

Figur 2: Antal partier i kommunfullmäktigen, ordnade

På riksplånet under hela den undersökta tidsperioden satt åtta partier i Sveriges riksdag. På kommunnivå fanns det både många kommuner där något eller några av riksdagspartierna ej var representerade i fullmäktige, men också representerade lokalpartier och nationella partier under riksdagssparren (Feministisk initiativ, SPI Vålfården, Medborgerlig samling, Landsbygdspartiet oberoende m.fl.). Dessa två effekter tycks ha tagit ut varandra, och medianvärdet var åtta partier, och medelvårdet 7,92.

Extremvärdena var fyra partier, och tolv partier. Sex olika observationer hade fyra partier i fullmäktige, samtliga dessa fall var ifrån små kommuner med små fullmäktigen. Tolv partier fanns endast representerade i Kiruna 2014, där partierna (i storleksordning) var: S, C, V, Norrbottens Sjukvårdsparti, M, Samelistan Partipolitiskt Obunden, Knegarkampanjen, Kirunapartiet, SD, MP, KD och Feministiskt initiativ.

4.1.4 Största parti i fullmäktige

Tabell 3: Största parti i fullmäktige

Parti	Frekvens	n
S	75,86 %	880
M	14,83 %	172
C	3,71 %	43
SD	2,59 %	30
KD	1,03 %	13
ÖP	1,03 %	12
V	0,69 %	8
L	0,17 %	2

Tabell 4: Största parti i fullmäktiges ideologiska lutning

Lutning	Frekvens	n
Vänster	76,55 %	888
Höger	23,45 %	272

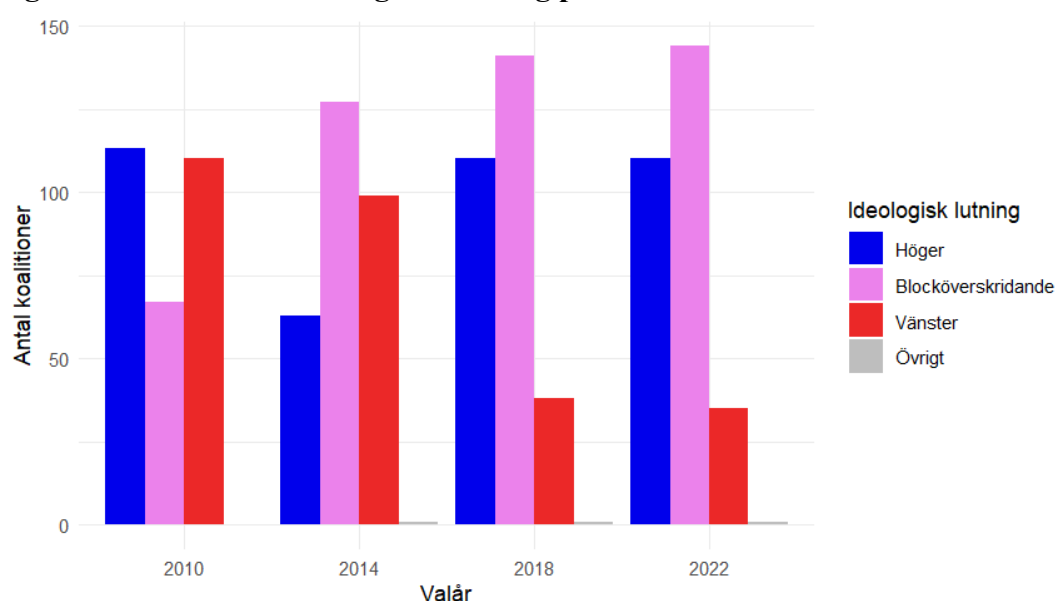
I datan framgick att Socialdemokraterna starkt dominerade vad avsåg vilket parti som var största parti. I denna data räknades ”största parti” som det parti med flest mandat, och ifall flera partier där hade delad förstaplats avgjorde antal röster i valet. Med anledning av att antalet observationer där de mindre partierna var störst var så lågt, skapades en ny variabel där S och V bakades samman, och borgerligheten + SD + övriga bakades samman, för att ha en mer robust variabel för regressionsmodeller.

4.1.5 Ideologisk lutning

Tabell 5: Koalitioners ideologiska sammansättning

Ideologi	Frekvens	n
Blocköverskridande	41,29 %	479
Höger	34,14 %	396
Vänster	24,31 %	282
Övrigt	0,26 %	3

Figur 3: Koalitioners ideologiska lutning per valår

Data från de fyra mandatperioderna visade att blocköverskridande koalitioner var vanligast förekommande, men att även högerstyren och vänsterstyren hade flera hundra observationer var. De övriga styrena däremot utgjorde bara tre observationer: Dorotea 2014, där lokalpartiet Dorotea kommunlista styrde själva, samt Hagfors både 2018 och 2022 där Oberoende Realister styrde själva.

Fördelningen av de tre primära kategorierna skilde sig emellertid markant mellan de fyra mandatperioderna. Den primära tendensen var att blocköverskridande över tid blev vanligare, och vänsterstyren ovanligare. Detta skulle kunna vara en konsekvens av SD:s tillväxt och därmed ökade prevalens och styrka i kommunfullmäktigen under tidsperioden, eftersom fler fullmäktigen skulle sakna en majoritet för antingen borgerligheten eller de tre rödgröna partierna.

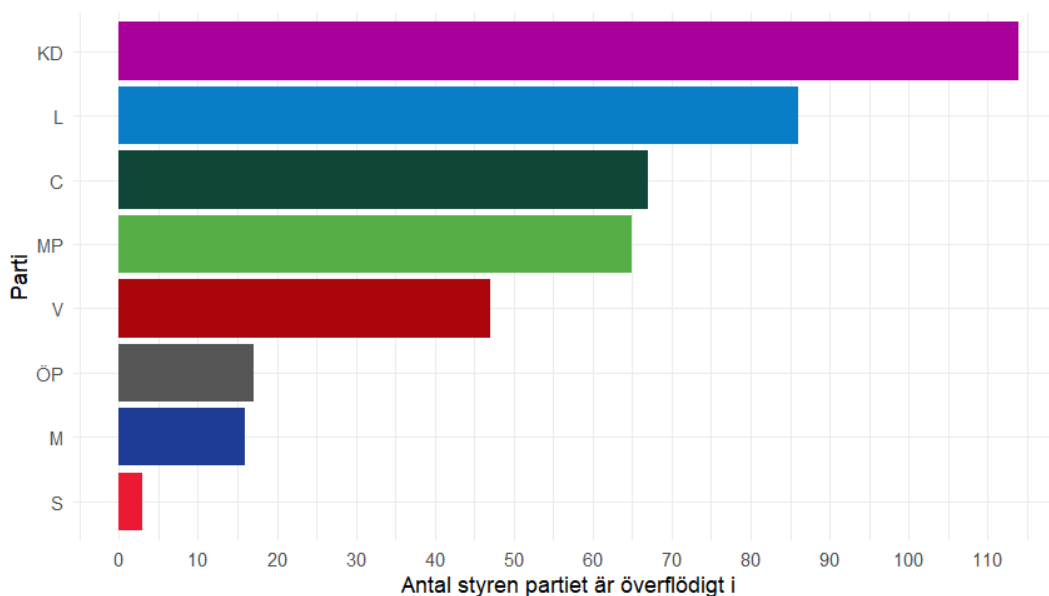
4.1.6 Överflödiga partier

Tabell 6: Antal överflödiga partier per analysenhet

Antal	Frekvens	n
0	79,31 %	920
1	15,78 %	183
2	4,31 %	50
3	0,52 %	6
5	0,01 %	1
Totalt	100 %	1160

I drygt en femtedel av koalitionerna som bildades 2010-2022 innefattades minst ett parti som inte krävdes för bibehållen majoritet. I knappt fem procent av de 1160 koalitionerna kunde två eller fler partier exkluderats för bibehållen majoritet. När statistiken i Tabell 6 tagits fram, har det utgått från hur många partier som kunde exkluderats samtidigt, snarare än hur många enskilda partier som kunde uteslutas var för sig.

Figur 4: Antal gånger varje parti varit överflödigt i ett kommunstyre

Figur 4 visar hur många gånger respektive parti hade kunnat exkluderats från ett kommunstyre, utan att koalitionen hade förlorat sin majoritetsställning. I en del fall kunde ett antal partier exkluderas var för sig, men inte nödvändigtvis samtidigt. För denna figur räknades de fallen till varje parti som enskilt kunde exkluderats stapel.

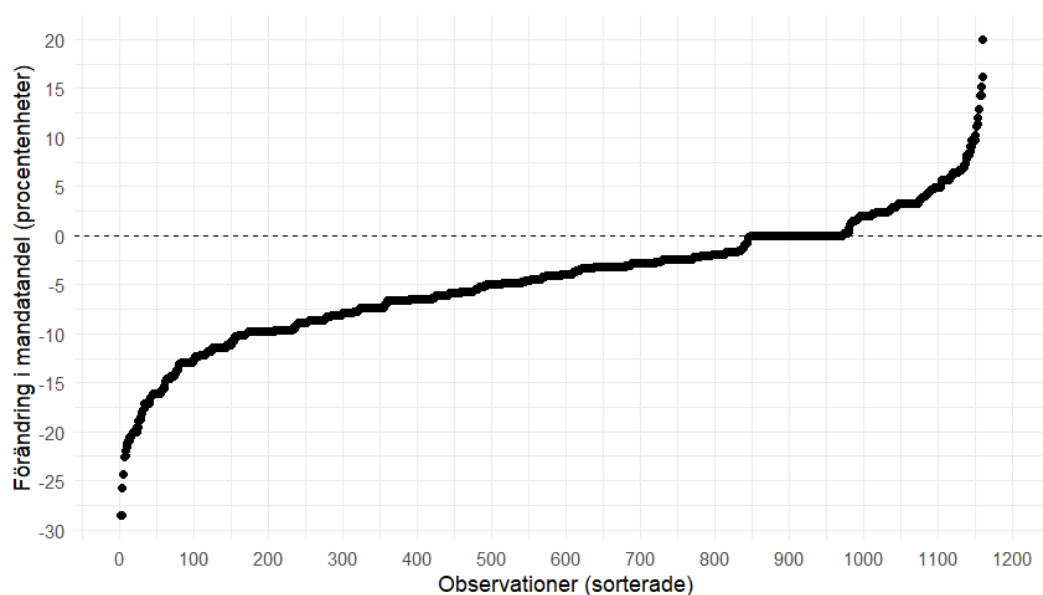
Datan visar att de mindre partierna är överflödiga betydligt oftare än de större partierna. Det framgår även att borgerliga partier oftare är överflödiga. Sverigedemokraterna utgjorde aldrig ett överflödigt parti, vilket kan förklaras av det relativt låga antalet styren de deltog i över huvud taget, samt deras relativt stora storlek under de senare mandatperioderna då de släpptes in i sina första koalitioner.

4.1.7 Cost of ruling

Tabell 7: Cost of ruling

Medelvärde	Median	Min	Max
-4,47 %	-4,08 %	-28,60 %	20,00 %

Figur 5: Fördelning av cost of ruling (sorterad)

”Cost of ruling” är term som innebär att styrande innebär en kostnad, alltså att partier i regeringsställning tenderar att få ett minskat stöd vid nästa val. När jag undersökt ifall denna effekt finns i datasetet, har jag granskat ifall den samlade koalition som styrt tidigare blivit större, mindre eller behållit samma mandatandel i kommunfullmäktige efter nästa val.

I de 290 svenska kommunerna vid valen 2010-2022, minskade de partierna som tidigare styrt i genomsnitt med cirka fyra och en halv procentenhet, räknat i andel av kommunfullmäktigemandaten. När samtliga observationer sorterats, framgår att cirka tre fjärdedelar av de 1160 analysenheterna hade en cost of ruling, en del låg kvar på samma nivå, och en del växte till och med – en analysenhet med så mycket som 20 procentenheter. Sammanfattat återfinns den generella

trend, att styrande koalitioner oftast straffas av väljarna i nästa val, som observerats globalt även i denna uppsats dataunderlag.

4.2 Förnyat förtroende och koalitionskontinuitet

H1 anger att styrande koalitioner bör fortsätta styra i samma konstellation, ifall den konstellationen får förnyat förtroende. Detta operationaliseras på två sätt, varav den första (H1a), säger att en majoritet åt de partier som styrde före valet bör leda till koalitionskontinuitet. Den andra, (H1b), säger att ifall ett styre vuxit i mandatandel bör det leda till koalitionskontinuitet. När detta prövats, har fall av att ett eller flera ingående parti trillar ur fullmäktige, men övriga ändå når en majoritet, räknats som att tidigare styret fått en majoritet. På samma sätt, har det räknats som ett fall av koalitionskontinuitet ifall de kvarvarande partierna fortsatt styra tillsammans, även om en eller flera tidigare koalitionspartners inte längre fanns representerade i fullmäktige.

4.2.1 Majoritetsställning som förnyat förtroende

Tabell 8: Majoritetsställning och koalitionskontinuitet

	Nybildad koalition	Återbildad koalition	Totalt
Tidigare kommunstyre ingen majoritet	83,53 % (n = 573)	16,47 % (n = 113)	100 % (n = 686)
Tidigare kommunstyre majoritet	38,40 % (n = 182)	61,60 % (n = 292)	100 % (n = 474)

Resultaten i Tabell 8 att nya koalitioner generellt är mer frekvent förekommande än att samma koalition styr vidare efter ett val. Det framgår även att det tidigare kommunstyret oftast ej får majoritet och förtroende att regera vidare. Ett tydligt mönster framgår, som antyder att hypotesen stämmer – när det tidigare styret får en majoritet, fortsätter de oftast att styra i samma konstellation. Detta samband blir särskilt starkt när det jämförs med frekvensen av koalitionskontinuitet när majoritet motsatsvis ej uppnås.

Frekvensen av koalitionskontinuitet när majoriteten ej uppnås är något överraskande lågt, med tanke på att minoritetsstyren generellt är relativt gångbara

i den svenska kommunala kontexten, och frekventa överlag. När det tidigare kommunstyret får en majoritet efter valet, väljer de att fortsätta styra ihop i samma koalition i drygt tre femtedelar av fallen, och i knappt två femtedelar av fallen ledde koalitionsbildningsprocessen till ett annat utfall. Detta indikerar att förnyat förtroende är starkt förknippat med en ökad sannolikhet för att den tidigare styrande koalitionen fortsätter styra. Samtidigt visar resultaten att innehav av majoritet inte är ett *tillräckligt* villkor för koalitionskontinuitet. I båda definitionerna ersätts en betydande andel av koalitionerna trots att de erhåller majoritet, vilket tyder på att ytterligare faktorer påverkar regeringsbildningen.

Tabell 9: Majoritetsställning och koalitionskontinuitet efter ideologisk lutning

Ideologisk lutning tidigare kommunstyre	Ej majoritet – samma koalition	Majoritet – samma koalition
Borgerligt	20,99 %	75,98 %
Blocköverskridande	14,05 %	42,68 %
Vänster	13,57 %	64,49 %

När relationen mellan majoritet/minoritet för det tidigare styret och koalitionskontinuitet bryts ner efter det tidigare styrets ideologiska lutning, framgår ett antal intressanta aspekter. Det framgår att sittande borgerliga kommunstyren som får majoritet i nästa val i hög grad väljer att styra vidare i samma konstellation, i cirka tre fjärdedelar av fallen. Vänsterstyren uppvisar ett liknande men något svagare mönster, där cirka 65 procent av koalitionerna består vid förnyat förtroende. Detta ligger nära den övergripande nivå som framgick i analysen utan hänsyn till ideologisk lutning. De blocköverskridande styrena utmärker sig på motsatt sätt: endast drygt två femtedelar av kommunstyrena sitter kvar trots att väljarna gett konstellationen mandatet att göra det.

Vidare framgår att de borgerliga styrena oftare än de blocköverskridande- och vänsterstyrena lyckas fortsätta styra vidare i samma konstellation, trots att majoritet ej nåtts. Det förväntade resultatet enligt de institutionella förutsättningarna hade varit att mittenkoalitioner skulle ha lättare att regera vidare i minoritet. Det kan däremot tänkas att borgerliga minoritetsstyren oftare har haft en vänsteropposition till vänster om sig, och SD som opposition till höger om sig, och att de därför parlamentariskt befunnit sig mer i mitten än etiketten ”borgerligt styre” antyder. En annan delförklaring skulle kunna vara att Alliansens ingående partier haft en större inbördes lojalitet än andra koalitioner i datan.

Regressionstabell 1: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres majoritetsstatus oberoende variabel

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,20*** (0,10)	0,01*** (1,47)	0,00** (1,55)
Majoritet för tidigare styre	8,14*** (0,14)	8,02*** (0,15)	7,32*** (0,16)
Antal partier i KF		0,87 (0,08)	0,90 (0,08)
Antal mandat i KF		0,99 (0,01)	0,99 (0,02)
Största partis storlek		1,03* (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret		0,73 (0,18)	1,24 (0,24)
Befolkning log-transformerad		1,59* (0,20)	1,43 (0,21)
Valår 2014		1,13 (0,20)	1,44 (0,21)
Valår 2018		1,13 (0,21)	1,38 (0,22)
Valår 2022		1,01 (0,22)	1,31 (0,23)
Största parti i KF vänster			0,95 (0,24)
Blocköverskridande styre			0,30*** (0,25)
Vänsterstyre			0,41** (0,30)
Ideologiskt sammanlänkad			1,68* (0,26)
n	1160	1160	1160
AIC	1249	1242	1186

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** = $P < 0.001$

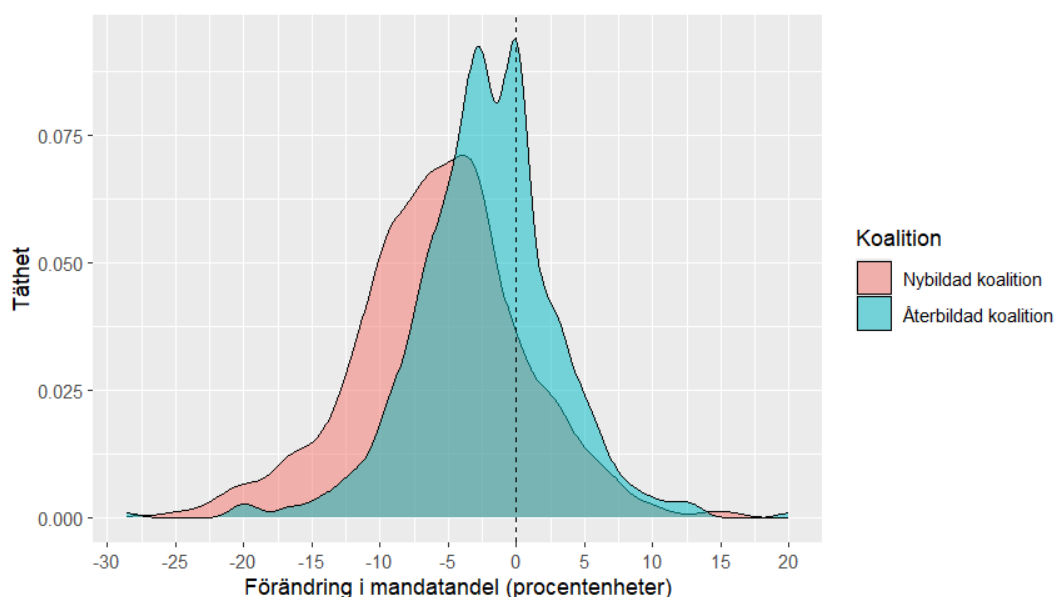
Oddsens för att ett tidigare styre fortsätter i samma konstellation är stabila även när både institutionella och ideologiska kontrollvariabler inkluderas. Koalitioner som uppnår majoritet har cirka åtta gånger högre odds att återbildas jämfört med koalitioner som inte gör det. I den mest omfattande modellen, M3, uppgår oddskvoten till drygt sju. Effekten av majoritetsstatus är statistiskt signifikant i samtliga modeller.

Resultaten i M3 visade vidare att både vänsterstyren och blocköverskridande styren visar statistiskt signifikanta lägre odds att fortsätta styra, jämfört med referenskategorin högerstyren.

4.2.2 Tillväxt i mandatandel som förnyat förtroende

H1b operationaliserar förnyat förtroende på ett annat sätt, istället för att utgå från om det förra styret nådde en majoritet eller ej, utgås det ifrån om styret växte, tappade eller stod kvar på samma andel av kommunfullmäktigemandaten.

Figur 6: Fördelning av mandatandelsförändring för kommunens tidigare styre, uppdelat på om tidigare styret fortsatte styre eller ej (density plot)

Figur 6 visar fördelningen av förändring i tidigare styres mandatandel, för de observationer som ledde till en ny koalition respektive koalitionskontinuitet. Den streckade linjen markerar nollförändring, det vill säga ingen förändring i mandatandel för tidigare styre jämfört med föregående val.

Fördelningarna skiljer sig tydligt mellan grupperna. Koalitioner som återbildas är i högre grad koncentrerade kring noll eller positiva förändringar, medan ett tydligt "cost of ruling" oftare ledde till att en ny koalition uppstod. Fördelningen

tyder på att storleken av en vinst eller förlust i valet påverkar, både om resultatet över- eller understiger tröskeln för majoritetsställning. Däremot är det uppenbart att förklaringsmodellen inte är total, men att storleken av en tillväxt eller förlust ökar sannolikheten för koalitionskontinuitet respektive bildandet av en ny koalition.

Regressionstabell 2: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres mandatandelsförändring oberoende variabel

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,80** (0,08)	0,08 (1,38)	0,08 (1,45)
Förändring mandatandel	1,11*** (0,01)	1,10*** (0,01)	1,09*** (0,01)
Antal partier i KF		0,83* (0,07)	0,86* (0,07)
Antal mandat i KF		0,99 (0,01)	0,99 (0,01)
Största partis storlek		1,03** (0,01)	1,05*** (0,01)
Största parti i styret		1,03 (0,16)	1,85** (0,24)
Befolkning log-transformerad		1,40 (0,19)	1,29 (0,19)
Valår 2014		0,91 (0,18)	1,17 (0,19)
Valår 2018		0,71 (0,20)	0,85 (0,21)
Valår 2022		0,57** (0,20)	0,69 (0,21)
Största parti i KF vänster			0,94 (0,24)
Blocköverskridande styre			0,21*** (0,25)
Vänsterstyre			0,31*** (0,30)
Ideologiskt sammanlänkad			1,12 (0,24)
n	1160	1160	1160
AIC	1419	1389	1302

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** = $P < 0.001$

Regressionen visar att en ökning av den tidigare styrande koalitionens mandatandel med en procentenhet är associerad med ungefär 10 procents högre odds för koalitionskontinuitet. Effekten kvarstår i samtliga modeller och är genomgående högt signifikant. Resultatet tyder därmed på att även ytterst begränsade förbättringar i valresultat kan ha stor betydelse för sannolikheten att ett tidigare samarbete består efter valet. Detta ger stöd åt hypotesen att gynnsamma valresultat stärker incitamenten för fortsatt koalitionskontinuitet.

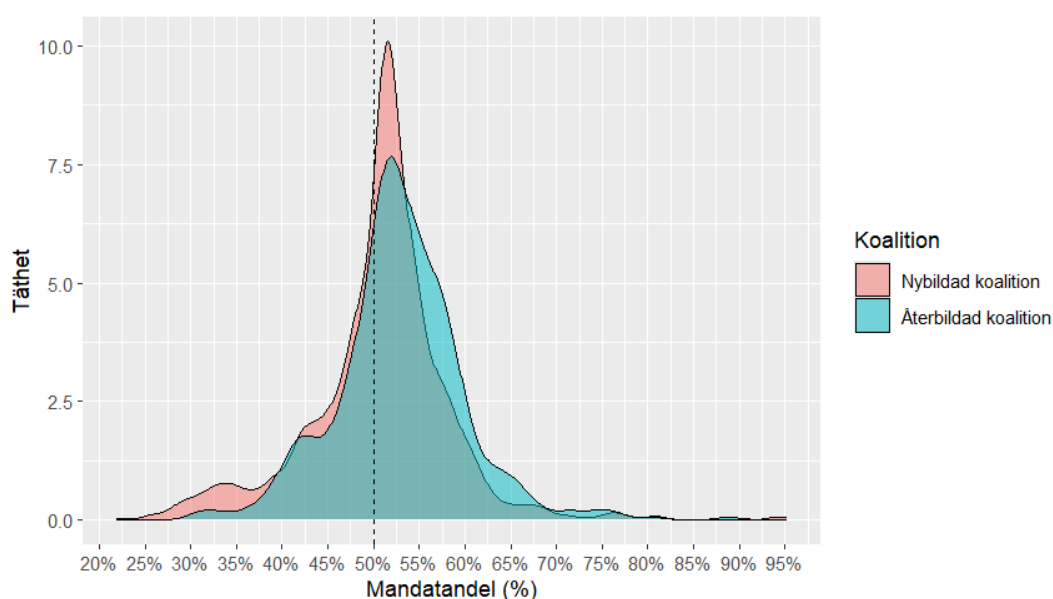
Sammanfattningsvis får både H1a och H1b stöd. Resultaten visar att förnyat förtroende för ett tidigare kommunstyre, vare sig det operationaliseras som att koalitionen uppnår majoritetsställning eller som att den ökar sin mandatandel, är tydligt associerat med ökad sannolikhet för koalitionskontinuitet. Detta tyder på att gynnsamma valresultat stärker incitamenten för tidigare samarbetspartier att fortsätta styra tillsammans även efter valet.

4.3 Koalitionskontinuitet och styrets andel av kommunfullmäktigemandat

För att pröva H2 analyseras huruvida koalitioner som fortsätter styra efter ett val i genomsnitt kontrollerar en större andel av mandaten än nybildade koalitioner. Hypotesen bygger på antagandet att partier kan vara villiga att upprätthålla tidigare samarbeten även när detta leder till större koalitioner än vad som troligen hade varit de mest rationella utfallen i ett nollsummespel som spelas i ett vakuum. Till skillnad från tidigare analyser, där koalitionskontinuitet utgjorde den beroende variabeln, används här koalitionskontinuitet istället som oberoende variabel för att undersöka dess samband med koalitionens storlek.

Tabell 10: Nya och återbildade koalitioner andel av fullmäktigemandaten

	Medel- värde	Median	Standard- avvikelse	n
Nybildad koalition	50,7 %	51,4 %	7,91	755
Återbildad koalition	52,9 %	52,5 %	7,13	405

Figur 7: Fördelning av mandatandel (procent) uppdelat på koalitionskontinuitet (density plot)

Sambandet mellan koalitionskontinuitet och koalitioners storlek kan först beskrivas deskriptivt. I Tabell 10 framgår att återbildade koalitioner i genomsnitt kontrollerar en något större andel av mandaten än nybildade koalitioner. Medelvärdet för mandatandelen uppgår till 52,9 procent för återbildade koalitioner, jämfört med 50,7 procent för nybildade koalitioner, vilket motsvarar en skillnad på cirka två procentenheter. Medianvärdena visar ett liknande mönster, vilket indikerar att skillnaden inte drivs av enstaka extremfall eller särskilt stora koalitioner. Resultatet ligger således i linje med hypotesen om att koalitionskontinuitet tenderar att sammanfalla med större koalitioner. Samtidigt är skillnaden relativt begränsad, vilket antyder att eventuell kontinuitetseffekt främst verkar i marginalen snarare än att det systematiskt bildas drastiskt större återbildade koalitioner.

Mönstret i figur 7 visar att både nybildade och återbildade koalitioner har en hög topp vid strax över 50 procent av mandaten, och en drastisk sluttning nedåt åt både håll. Detta innebär att knappa majoritetsstyren är vanligast för båda kategorier. Det går emellertid att urskönja att de minsta styrena, med lägre

mandatandel än cirka 35 procent, var betydligt mer frekventa bland de nybildade styrena. Bland styrena med högre mandatandel än cirka 55 procent återfanns en större andel av de återbildade styrena. Mönstret ger därmed deskriptivt stöd för att fall av koalitionskontinuitet oftare innebar koalitioner som var större i kommunfullmäktige.

För att undersöka om detta mönster kvarstår även när andra faktorer hålls konstanta analyseras sambandet vidare med hjälp av OLS-regressioner. Valet av regressionstyp är lämplig eftersom den beroende variabeln, koalitionen mandatandel, är kontinuerlig.

Regressionstabell 3: OLS-regression för styrets procentuella andel fullmäktigemandat, koalitionskontinuitet oberoende variabel

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	50,68*** (0,28)	57,62*** (4,40)	57,31*** (4,27)
Koalitionskontinuitet	2,20*** (0,47)	1,06* (0,45)	1,22** (0,45)
Antal partier i KF		-0,67* (0,23)	-0,71** (0,22)
Antal mandat i KF		-0,00 (0,04)	0,02 (0,04)
Största partis storlek		0,10*** (0,04)	0,23*** (0,04)
Största parti i styret		3,82*** (0,50)	3,78*** (0,61)
Befolkning log-transformerad		-0,50 (0,60)	-0,77 (0,58)
Valår 2014		-2,41*** (0,60)	-2,54*** (0,58)
Valår 2018		-3,28*** (0,63)	-3,99*** (0,61)
Valår 2022		-3,85*** (0,65)	-4,67*** (0,63)
Största parti i KF vänster			-1,01 (0,63)
Blocköverskridande styre			1,48* (0,66)
Vänsterstyre			-3,95*** (0,81)
Ideologiskt sammanlänkad			-1,10 (0,63)
n	1160	1160	1160
R ²	0,02	0,16	0,24

*Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** $P < 0.001$

Sambandet mellan koalitionskontinuitet och större koalitioner kvarstår även när strukturella och ideologiska kontrollvariabler inkluderas i modellerna, även om effekten försvagas jämfört med M1. Detta indikerar att en del av sambandet kan förklaras av skillnader i kommunernas institutionella och politiska förutsättningar, men att koalitionskontinuitet fortfarande uppvisar ett självständigt samband med koalitioner storlek. I M1 är koalitionskontinuitet associerad med drygt två procentenheters större mandatandel, medan koefficienten i M2 och M3 uppgår till drygt en procentenhet. Att sambandet kvarstår genomgående signifikant även i de mer omfattande modellerna ger stöd åt H2.

Variabeln för om huruvida största partiet ingick i styret eller ej visade sig ha högt förklaringsvärde i modellen, och ökar styrets mandatandel med 3-4 procentenheter givet de andra förklarande variablerna. Det visade sig även att mandatandelen för styren konsekvent sjönk för varje val, samt att vänsterstyren och blocköverskridande styren var mindre respektive större än referenskategori högerstyren.

4.4 Minimal Winning Coalitions

Frågan om överdimensionerade koalitioner i relation till MWC-modellen är särskilt central för denna uppsats, och utgör dess absoluta kärna. Till skillnad från modellerna MSC och MNC innebär en överdimensionering i relation till en MWC nödvändigtvis att ett helt parti inkluderas i koalitionen trots att det ej krävs för bibehållen majoritet. Detta framstår som särskilt svårt att förklara utifrån traditionell ämbetsorienterad koalitionsbildningsteori, eftersom varje ytterligare parti innebär att makt och ämbeten måste delas mellan fler aktörer.

Uppsatsen inkluderar två hypoteser, H3 och H4, som anknyter till Neumann och Morgensterns teori om MWCs. H3 anger att i de fall då de som styrt tidigare får ett valresultat, som innebär att samma konstellation skulle innefattat ett eller fler överflödiga partier, bör de trots det fortsätta styra ihop. H4 anger att återbildade koalitioner oftare än nybildade koalitioner bör innefatta överflödiga partier.

4.4.1 Utfall när det tidigare styret hade blivit överdimensionerat

För att pröva H3, undersöktes valresultatet för de 1160 kommunstyrena från 2006-2018 i nästkommande val, alltså 2010-2022. Bland dessa observationer

identifierades 187 fall där det tidigare kommunstyret hade erhållit ett sådant valresultat att koalitionen hade kunnat behålla majoritetsställning även om ett eller flera av de tidigare ingående partierna exkluderats. Dessa fall är mycket centrala för uppsatsen, eftersom de utgör situationer där koalitionskontinuitet står i direkt konflikt med MWC-modellens antagande om att inga överflödiga partier bör inkluderas i en rationell majoritetskoalition.

Tabell 11: Utfall ifall ett eller flera partier i förra styret blir överflödiga efter val

Utfall	Frekvens
Koalitionskontinuitet	54,55 % (n = 102)
Överflödiga exkluderade	16,04 % (n = 30)
Annan minimal koalition	8,56 % (n = 16)
Annan överdimensionerad koalition	12,83 % (n = 24)
Annan minoritetskoalition	8,02 % (n = 15)
Totalt	100 % (n = 187)

När dessa 187 fall undersöktes närmare framgick att de överflödiga partierna behölls i en majoritet av fallen. I en dryg majoritet av observationerna fortsatte samma koalition att styra trots att ett eller flera av de tidigare ingående partierna hade blivit matematiskt överflödiga för bibehållen majoritet. Endast i omkring 16 procent av fallen valde de nödvändiga partierna att exkludera sina tidigare samarbetspartners och bilda en minimal koalition.

Resultatet innebär att Neumann och Morgensterns MWC-modell uppvisar betydligt svagare förklaringskraft i dessa fall än i materialet som helhet. Bland samtliga 1160 koalitionsbildningar 2010-2022 utgjorde MWCs omkring hälften av observationerna, medan motsvarande andel i dessa 187 fall endast uppgick till cirka en fjärdedel. Detta tyder på att ambitionen att fortsätta tidigare samarbeten i många fall tycks väga tyngre än ambitionen att minimera koalitionen.

I omkring 13 procent av fallen bildades istället en annan överdimensionerad koalition, medan cirka åtta procent resulterade i andra minoritetskoalitioner. Det bör dock noteras att dessa alternativa koalitioner inte nödvändigtvis innebar

radikala förändringar jämfört med det tidigare styret. Exempelvis kodades fall där ett tidigare styre haft två överflödiga partier, men endast ett av dem exkluderades efter valet, som en annan överdimensionerad koalition snarare än som koalitionskontinuitet.

4.4.2 Analys av hela dataunderlaget

Uppsatsens fjärde hypotes är att återbildade koalitioner oftare än nybildade koalitioner bör vara överdimensionerade enligt Neumann och Morgensterns modell för MWCs, när hela dataunderlaget på 1160 analysenheter undersöks. Att vara överdimensionerad enligt Neumann och Morgenstern, innebär att koalitionen innefattar ett eller flera partier som är matematiskt överflödiga, och koalitionen skulle behållit majoritet ifall detta/dessa partier ej ingick.

Tabell 12: Jämförelse frekvens av MWCs beroende på koalitionskontinuitet

	Minoritet	MWC	>MWC	Totalt
Samtliga koalitioner	32,76 % (n = 380)	46,38 % (n = 538)	20,86 % (n = 242)	100 % (n = 1160)
Nybildade koalitioner	36,03 % (n = 272)	46,09 % (n = 348)	17,88 % (n = 135)	100 % (n = 755)
Återbildade koalitioner	26,67 % (n = 108)	46,91 % (n = 190)	26,42 % (n = 107)	100 % (n = 405)

Deskriptivt visar datan att nybildade och återbildade koalitioner ungefär lika ofta utgjorde MWCs, men att de analysenheter med koalitionskontinuitet hade en högre frekvens av överdimensionerade koalitioner, och färre minoritetskoalitioner. Detta talar för hypotesen. För att undersöka om sambandet kvarstår även när andra förklaringsfaktorer hålls konstanta genomförs logistiska regressioner.

Regressionstabell 4: Multinomial logistisk regression för MWC, minimala koalitioner referenskategori

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	0,78** (0,08)	0,39*** (0,10)	0,28 (1,52)	1,15 (1,64)	0,29 (1,56)	1,76 (1,73)
Koalitions- kontinuitet	0,73* (0,15)	1,45* (0,16)	0,94 (0,16)	1,48* (0,16)	0,85 (0,16)	1,24 (0,18)
Antal partier i KF			1,05 (0,08)	1,11 (0,09)	1,06 (0,08)	1,15 (0,09)
Antal mandat i KF			0,99 (0,01)	0,99 (0,02)	0,99 (0,01)	1,00 (0,02)
Största partis storlek			0,95*** (0,01)	0,99 (0,01)	0,94*** (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret			0,36*** (0,17)	0,95 (0,21)	0,39*** (0,21)	1,15 (0,26)
Befolkning log-transformerad			1,30 (0,20)	0,94 (0,23)	1,27 (0,21)	0,73 (0,24)
Valår 2014			2,60*** (2,10)	0,75 (0,21)	2,68*** (0,23)	0,76 (0,22)
Valår 2018			2,10** (0,23)	0,47** (0,24)	2,47*** (0,23)	0,42*** (0,25)
Valår 2022			1,88** (0,23)	0,49** (0,24)	2,25*** (0,24)	0,44** (0,25)
Största parti i KF vänster					1,23 (0,23)	0,65 (0,26)
Blocköverskridande styre					0,73 (0,23)	0,80 (0,27)
Vänsterstyre					1,64 (0,29)	0,20*** (0,36)
Ideologiskt sammanlänkad					1,64* (0,23)	1,02 (0,24)
n	1160		1160		1160	
AIC	2425		2285		2197	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010
* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** $P < 0.001$*

Regressionen innehåller tre modeller, med två kolumner för varje. Eftersom varje analyserat kommunstyre antingen kan vara en minoritetskoalition, en minimal koalition eller en överdimensionerad koalition rapporteras både oddskvoterna för minoritetsstyren gentemot MWCs, samt oddskvoterna för överdimensionerade styren gentemot MWCs inom varje modell.

I M1, utan kontrollvariabler, framgår att oddsen för att en koalition är överdimensionerad snarare än minimal är cirka 45 procent högre för återbildade än för nybildade koalitioner. Oddsen för att en koalition är en minoritetskoalition snarare än minimal är samtidigt cirka 27 procent lägre för återbildade än för nybildade koalitioner. Båda dessa koefficienter är statistiskt signifikanta på 95-procentsnivån. Detta antyder att återbildade koalitioner generellt tenderar att vara större än nybildade, vare sig det som jämförs är överdimensionerade kontra minimala koalitioner, eller minimala kontra minoritetskoalitioner.

M2 introducerade ett antal strukturella och institutionella kontrollvariabler. Signifikansen för koalitionskontinuitet på minoritetskoalitioner i relation till MWCs försvann, medan det för hypotesen viktigare resultatet angående överdimensionerade koalitioner kvarstod.

M3, som introducerade ideologiska variabler, innebar dock att koalitionskontinuitet tappade signifikans vid 95-procentsnivån. Koefficienterna kvarstod dock i samma riktning genom samtliga modeller, vilket indikerar att sambandet inte försvinner substantivt även om osäkerheten i skattningen ökade.

Neumann och Morgensterns teori om minimala koalitioner utgår från att partier saknar ideologiska eller policy-relaterade preferenser, vilket gör det metodologiskt diskutabelt att inkludera sådana variabler som kontrollvariabler i analysen. Ideologiska faktorer är sannolikt inte exogena i relation till koalitionskontinuitet, utan kan istället samvariera med detta. Därmed finns en risk att delar av de mekanismer som ligger till grund för hypotesen kontrolleras bort.

Exempelvis kan argumentet att partier som samarbetat tidigare utvecklar ömsesidig tillit och lojalitet delvis speglas i sannolikheten att vissa ideologiska konstellationer återbildas. I den tredje modellen är variabeln för blocköverskridande styre inte statistiskt signifikant, medan variabeln för vänsterstyren (med högerstyren som referens) uppvisar en stark negativ effekt. Högerstyren har cirka fem gånger högre odds än vänsterstyren att vara överdimensionerade i modellen, vilket delvis kan förklaras av att många vänsterstyren består av socialdemokratiska enpartistyren och därmed per definition inte kan inkludera överflödiga partier.

Samtidigt kan den relativt höga förekomsten av överdimensionerade högerstyren även spegla faktorer såsom internt förtroende och förhoppning om etablerade samarbetens fortlevnad, främst i så fall i form av den borgerliga Alliansen, som under stora delar av den undersökta tidsperioden var högaktuell. I

den mån sådana mekanismer samvarierar med ideologisk sammansättning kan inkluderingen av ideologiska variabler innebära en form av överkontroll, då dessa faktorer inte är helt självständiga i relation till de teoretiska förklaringsmekanismerna för hypotesen.

Det bör noteras att när robusthetstest genomfördes i Bilaga 3, där den alternativa definitionen för koalitionskontinuitet användes, så saknades signifikansen som framkom med huvuddefinitionen. Den alternativa definitionen innebar att en koalition där ett eller flera partier trillar ur fullmäktige, men övriga fortsatte styra ihop, klassades som en nybildad snarare än återbildad koalition. Som diskuterat tidigare, är den alternativa definitionen emellertid mer tveksam. Detta på grund av att koalitioner där partier önskat fortsätta styra ihop räknas som en helt ny koalition, fastän drivkrafterna för att fortsätta styra ihop rimligen oftast bör ha gällt även om deras tidigare koalitionspartner klarade sig över spärren.

4.5 Minimal Size Coalitions

Den femte hypotesen är liknande den fjärde, men för minimala koalitioner används istället Rikers definition. Rikers minimala koalition, MSC, behöver inte bara sakna överflödiga partier, utan överflödiga ledamöter. Det innebär att en minimal koalition (MSC) innefattar det lägsta möjliga antalet ledamöter som partierna i fullmäktige kan kombineras till, som innebär ett majoritetsstyre. Hypotesen innebär alltså att de koalitioner som utgör en kontinuitet från före valet, oftare bör innefatta fler ledamöter än nödvändigt. Enligt Rikers teori vore sådana överdimensionerade koalitioner irrationella, eftersom en koalition med snävtast möjliga majoritet hade gjort det möjligt för de ingående partierna att maximera sina relativa styrkeförhållanden inom koalitionen, och därmed sin andel av de tillgängliga ämbetena.

Tabell 13: Jämförelse frekvens av MSCs beroende på koalitionskontinuitet

	Minoritet	MSC	>MSC	Totalt
Samtliga koalitioner	32,76 % (n = 380)	26,29 % (n = 305)	40,95 % (n = 475)	100 % (n = 1160)
Nybildade koalitioner	36,03 % (n = 272)	26,75 % (n = 202)	37,22 % (n = 281)	100 % (n = 755)
Återbildade koalitioner	26,67 % (n = 108)	25,43 % (n = 103)	47,90 % (n = 194)	100 % (n = 405)

Deskriptivt framgick ett liknande mönster som för MWCs. Andelen minimala koalitioner var liknande för nybildade och återbildade koalitioner, och den stora skillnaden låg i att återbildade koalitioner relativt sett hade fler överdimensionerade koalitioner, och nybildade relativt sett fler minoritetskoalitioner. En skillnad jämfört med MWC-modellen är dock att återbildade koalitioner här uppvisar en något lägre andel minimala koalitioner än nybildade koalitioner.

Bland de återbildade koalitionerna utgjorde nästan hälften överdimensionerade koalitioner enligt MSC-modellen. Detta innebär att en alternativ majoritetskoalition med färre mandat hade varit möjlig att bilda. Resultatet ger därmed ett tydligt deskriptivt stöd åt hypotesen att återbildade koalitioner oftare avviker från Rikers modell om minimala koalitioner, och att de överdimensionerade koalitionerna var relativt mer frekventa.

Regressionstabell 5: Multinomial logistisk regression för MSC, minimala koalitioner referenskategori

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	1,35** (0,09)	1,39*** (0,09)	0,58 (1,73)	3,27 (1,56)	0,81 (1,77)	5,28 (1,61)
Koalitions- kontinuitet	0,78 (0,17)	1,35* (0,15)	1,03 (0,18)	1,40* (0,16)	0,93 (0,19)	1,27 (0,17)
Antal partier i KF			1,00 (0,09)	0,98 (0,08)	1,01 (0,09)	0,98 (0,08)
Antal mandat i KF			1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,02 (0,02)
Största partis storlek			0,94*** (0,01)	0,98* (0,01)	0,93*** (0,02)	1,01 (0,01)
Största parti i styret			0,37*** (0,20)	1,02 (0,20)	0,42*** (0,25)	1,27 (0,24)
Befolkning log-transformerad			1,31 (0,24)	0,98 (0,22)	1,27 (0,24)	0,89 (0,22)
Valår 2014			2,52*** (0,25)	0,82 (0,21)	2,56*** (0,25)	0,81 (0,21)
Valår 2018			1,89* (0,26)	0,58* (0,22)	2,13** (0,26)	0,51** (0,23)
Valår 2022			1,87* (0,26)	0,71 (0,23)	2,11* (0,27)	0,60* (0,24)
Största parti i KF vänster					1,30 (0,26)	0,91 (0,25)
Blocköverskridande styre					0,60 (0,27)	0,63 (0,26)
Vänsterstyre					1,24 (0,33)	0,30*** (0,32)
Ideologiskt sammanlänkad					1,15 (0,27)	0,58* (0,23)
n	1160		1160		1160	
AIC	2505		2370		2303	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** $P < 0.001$

M1, M2 och M3 var identiskt utformade som i analyserna av MWCs, med skillnaden att MSC-kategorierna här användes som beroende variabel istället för MWC-kategorierna. Resultaten visade en hög grad av stabilitet mellan modellerna för MWCs och MSCs. Precis som i MWC-analyserna uppvisade koalitionskontinuitet ett positivt och statistiskt signifikant samband med överdimensionerade koalitioner i relation till minimala koalitioner i både M1 och M2, medan sambandet förlorade statistisk signifikans i M3 när ideologiska kontrollvariabler inkluderades.

En förändring emellertid, är att signifikansen för minoritetskoalitioner i relation till minimala koalitioner här aldrig fanns på 95-procentsnivån. Även för MSC-regressionerna visade robusthetstester (Bilaga 4) att den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet saknade signifikans.

4.6 Minimal Number Coalitions

Den sjätte och sista hypotesen är att återbildade koalitioner oftare än nybildade bör vara överdimensionerade i relation till Leisersons minimala koalitioner. Leisersons MNC är en koalition bestående av så få partier som möjligt som kan nå en majoritet. En koalition betraktas därför som överdimensionerad om en majoritet hade kunnat uppnås med färre ingående partier.

Exempelvis skulle en koalition som består av tre partier betraktas som överdimensionerad i ett fullmäktige där de två största partierna redan tillsammans kontrollerar en majoritet av mandaten. Hypotesen innebär därmed att återbildade koalitioner oftare än nybildade förväntas innehålla fler partier än vad som strikt krävs för att uppnå majoritet.

Tabell 14: Jämförelse frekvens av MNCs beroende på koalitionskontinuitet

	Minoritet	MNC	>MNC	Totalt
Samtliga koalitioner	32,76 % (n = 380)	19,31 % (n = 224)	47,93 % (n = 556)	100 % (n = 1160)
Nybildade koalitioner	36,03 % (n = 272)	18,01 % (n = 138)	45,96 % (n = 347)	100 % (n = 755)
Återbildade koalitioner	26,67 % (n = 108)	21,73 % (n = 88)	51,60 % (n = 209)	100 % (n = 405)

Skillnaderna mellan de återbildade och nybildade koalitioner var inte lika drastiska som när MWCs och MSCs undersöktes. Det förväntade mönstret återfinns dock, de överdimensionerade koalitioner var något vanligare bland de återbildade koalitioner. Samtidigt var även minimala koalitioner enligt MNC-modellen något vanligare bland återbildade koalitioner. Den huvudsakliga skillnaden mellan grupperna består därför främst i att minoritetskoalitioner är betydligt vanligare bland nybildade koalitioner, medan återbildade koalitioner oftare utgör någon form av majoritetskoalition. Detta gör skillnaden mellan överdimensionerade och minimala koalitioner mindre tydlig än i analyserna av MWCs och MSCs.

Regressionstabell 6: Multinomial logistisk regression för MNC, minimala koalitioner referenskategori

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	2,00*** (0,11)	2,55*** (0,10)	0,26 (2,03)	0,90 (1,82)	0,21 (2,14)	0,48 (1,95)
Koalitions- kontinuitet	0,61** (0,18)	0,93 (0,16)	0,97 (0,21)	1,19 (0,18)	0,74 (0,22)	0,89 (0,20)
Antal partier i KF			1,04 (0,11)	1,03 (0,10)	1,12 (0,11)	1,12 (0,10)
Antal mandat i KF			0,97 (0,02)	0,96 (0,02)	0,98 (0,02)	0,98 (0,02)
Största partis storlek			0,90*** (0,02)	0,92*** (0,01)	0,89*** (0,02)	0,95*** (0,02)
Största parti i styret			0,07*** (0,39)	0,14*** (0,39)	0,10*** (0,43)	0,24*** (0,42)
Befolkning log-transformerad			2,44** (0,29)	2,18** (0,26)	2,12* (0,30)	1,82* (0,27)
Valår 2014			1,83* (0,29)	0,59* (0,25)	2,01* (0,30)	0,64 (0,26)
Valår 2018			1,39 (0,31)	0,45** (0,27)	1,75 (0,32)	0,46** (0,29)
Valår 2022			0,74 (0,31)	0,24*** (0,27)	1,00 (0,33)	0,26*** (0,30)
Största parti i KF vänster					1,53 (0,35)	1,04 (0,32)
Blocköverskridande styre					0,38* (0,42)	0,44* (0,40)
Vänsterstyre					0,59 (0,46)	0,16*** (0,43)
Ideologiskt sammanlänkad					3,70*** (0,29)	3,03*** (0,25)
n	1160		1160		1160	
AIC	2400		2128		2033	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** = $P < 0.001$

De multinomiala logistiska regressionerna för MNC skilde sig tydligt från resultaten för MWC och MSC. Regressionsanalysen ger inget stöd för H6. Koalitionskontinuitet har ingen statistiskt signifikant effekt på sannolikheten att bilda överdimensionerade koalitioner i relation till MNCs i någon av modellerna. Koefficienterna uppvisar dessutom ingen stabil riktning mellan modellerna; i M2 är oddskvoten svagt positiv, medan den i både M1 och M3 ligger under 1, vilket snarare indikerar lägre odds för överdimensionerade koalitioner bland återbildade koalitioner. Detta står i kontrast till analyserna av MWC- och MSC-definitionerna, där ett positivt samband kunde observeras i de enklare modellerna.

Resultatet innebär dock inte att återbildade koalitioner saknade en högre frekvens av överdimensionerade koalitioner enligt MNC-modellen. Som framgick i Tabell 14 var överdimensionerade koalitioner fortfarande något vanligare bland återbildade koalitioner än bland nybildade. Den uteblivna regressionseffekten beror istället på att återbildade koalitioner även oftare utgjorde minimala koalitioner enligt MNC-definitionen. Eftersom regressionen jämför överdimensionerade koalitioner direkt mot MNCs, snarare än mot samtliga andra koalitionstyper, blir skillnaden mellan kategorierna betydligt mindre tydlig än i analyserna av MWCs och MSCs. H6 behandlade dock just relationen mellan överdimensionerade och minimala koalitioner.

5 Avslutande diskussion

5.1 Sammanfattning

Uppsatsen har utgått från etablerad teori om partiers koalitionsbildning, som omfattade ett antal ämbetsorienterade modeller som förutspår bildandet av minimala koalitioner. Dessa modeller har i tidigare forskning visat sig inte framgångsrikt förutspå verkligheten särskilt effektivt, utan i själva verket bildas det såväl minoritetskoalitioner som överdimensionerade koalitioner i den verkliga världen. Denna uppsats undersökte vilken påverkan koalitionskontinuitet har på koalitioner storlek. Därtill framfördes ett antal hypoteser om att koalitioner bör försöka återbilda sig om möjlighet ges, och att de återbildade koalitioner bör vara större samt oftare överdimensionerade än nybildade koalitioner. Detta prövades empiriskt med kvantitativ analys av data från koalitionsbildningar i svenska kommunfullmäktigen

Resultaten visade tydligt att förnyat väljarstöd för tidigare styren ökade sannolikheten för koalitionskontinuitet. När partierna i det tidigare styret erhöll majoritet efter valet ökade oddsen kraftigt för att samma koalition skulle fortsätta styra tillsammans. Även när förnyat förtroende operationaliserades som förändring i mandatandel framkom ett starkt samband: ju bättre valresultat det tidigare styret uppnådde, desto större var sannolikheten att koalitionen återbildades. Detta samband kvarstod även när ett stort antal kontrollvariabler inkluderades. Det framgick även att tidigare koalitioner oftast höll ihop även när valresultatet innebar att ett eller flera partier var totalt överflödiga för bibehållen majoritet.

Vad avser de traditionella ämbetsorienterade koalitionsbildningsteorierna, bekräftades tidigare empiriska resultat, att ingen av dem kunde förutspå rätt utfall i en majoritet av observationerna. Det framgick att återbildade koalitioner hade högre odds att vara överdimensionerade i relation till minimala koalitioner när både Neumann och Morgensterns, och Rikers, modell för minimala koalitioner prövades. Dessa resultat var signifikanta även när ett stort antal institutionella och strukturella kontrollvariabler hölls konstanta – men ej när ideologiska och policy-inriktade kontrollvariabler inkluderades. När Leisersons modell för minimala koalitioner prövades, fanns det inget signifikant att utläsa angående koalitionskontinuitets effekt.

Resultaten som visade att återbildade koalitioner oftare var överdimensionerade enligt såväl Neumann och Morgensterns som Rikers definitioner, samt större över huvud taget vad avser storlek i fullmäktige, gäller *trots* att det i datasetet visade sig finnas en tydlig cost of ruling-effekt. Det vill säga: sittande styren tenderade att bli mindre efter val, men ändå var de fall där det tidigare styret satt kvar efter valet generellt större än fall där en ny koalition bildades. Detta kan till stor del förklaras av att de återbildade koalitionerna ofta återfanns i de fall där cost of ruling-effekten var låg eller icke-existerande.

Sammanfattningsvis framgår att en tidsaspekt är relevant för koalitionsbildning, och att det finns mekanismer som får partier att föredra att fortsätta tidigare samarbeten. Detta värde som tillskrivs kontinuitet i konstellationen är bevisligen så starkt, att partier stundvis accepterar koalitioner som samlar överflödiga mandat, och till och med överflödiga partier. Däremot måste det poängteras, att även om en stor mängd data använts i analyserna, användes bara data från lokalpolitik i ett land. För att dra mer generaliserbara slutsatser skulle liknande resultat från andra länder samt på andra politiska nivåer, gärna med andra institutionella förutsättningar, gett mer tillförlitlighet till resultatens generaliserbarhet.

5.2 Vidare forskning

Resultaten visade att återbildade koalitioner skiljer sig från nybildade koalitioner i det undersökta datamaterialet. De mekanismer som föreslogs ligga bakom dessa skillnader och som motiverade hypoteserna kan dock inte nödvändigtvis sägas ha orsakat effekterna i sig. För att närmare kunna avgöra detta skulle mer kvalitativ forskning kunna bidra med viktiga insikter. Inom kontexten svensk kommunpolitik skulle exempelvis intervjuer med politiker från kommunstyren som återbildats trots att mer ”optimala” alternativ funnits kunna vara särskilt värdefulla, inte minst i fall där ett eller flera partier varit totalt överflödiga för koalitionens majoritet. På motsvarande sätt skulle intervjuer från fall där tidigare samarbetspartier exkluderats ur styret kunna bidra till en djupare förståelse av vilka överväganden som ligger bakom sådana beslut. Handlar det primärt om att maximera antalet nämnsordförandeposter, stärka det egna partiets policy-inflytande eller om andra faktorer och i så fall vilka?

I denna studie har det argumenterats för att tidigare samarbete kan skapa eftersträvarvärda fördelar likt ömsesidig tillit, lojalitet, effektivare arbetsrelationer och långsiktiga ambitioner om fortsatt samarbete över flera mandatperioder. Samtidigt är det möjligt att dessa faktorer i praktiken till stor del sammanfaller med ideologisk och sakpolitisk närhet. Det kan exempelvis tänkas

att partier som redan står nära varandra ideologiskt både lättare utvecklar ömsesidigt förtroende och oftare väljer att fortsätta styra tillsammans, vilket skulle innebära att de observerade effekterna skulle kunna drivas av mer ideologiskt överlapp, snarare än av kontinuitet i sig. Sådana kvalitativa intervjuer som ovan föreslagits skulle även kunna utreda hur starka dessa olika drivkrafter bakom önskan om koalitionskontinuitet är relativt varandra, enligt politiker som tagit de faktiska besluten att låta intuitivt irrationella koalitioner bestå.

Annan forskning som skulle kunna göras inom kontexten svenska kommunfullmäktigen, hade varit att pröva Axelrods och De Swaans olika policy-inriktade modeller för minimala koalitioner i relation till koalitionskontinuitet. Hade återbildade koalitioner varit mer överdimensionerade även i relation till de minimala koalitioner enligt de teoretiska modellerna? Ett sådant arbete skulle kunna göras genom att varje parti ges en särskild ideologisk/sakpolitisk höger-vänster-position, vilket skulle kunna uppnås via enkätutskick till politiker, likt Bäck's enkätutskick till politiker i kommuner i sitt omfattande verk (Bäck 2003 s. 43).

Som tidigare diskuterats har denna studie dessutom endast undersökt svenska kommuner. Det är därför möjligt att resultaten delvis påverkas av institutionella och kontextuella särdrag som är specifika för svensk kommunpolitik. Framtida forskning skulle därför med fördel kunna använda liknande metodik på nationella regeringsbildningar i Sverige, på lokalpolitik i andra länder eller på transnationell data på riksplanet. Sådana studier skulle kunna bidra till att avgöra i vilken utsträckning resultaten är generaliserbara till andra politiska kontexter.

Sammantaget indikerar resultaten att koalitionsbildning inte enbart kan förstås som en fråga om matematisk minimalitet, som de traditionella teorierna på området menar, utan att kontinuitet över tid är en relevant faktor. Dessa etablerade samarbeten och tidigare relationer mellan partier tycks spela en viktig roll, åtminstone i datan som analyserats. Samtidigt återstår flera frågor kring exakt vilka mekanismer som driver dessa samband, vilket gör området relevant för fortsatt forskning.

6 Referenser

- Alberdingk Thijm, Joris, 2021. *Theories of Political Coalitions*. Instituto de Ciências Sociais, Universidade de Lisboa.
- Arnell, Nils, 2022. "Efter 16 år i opposition – nu tar S, V och MP över styret i Sotenäs", *SVT Nyheter Väst*. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/s-v-och-mp-tar-over-makten-i-sotenas-efter-16-ar-i-opposition> Hämtad: 2026-04-23.
- Backlund, Anders, 2020. *Isolating the Radical Right: Coalition Formation and Policy Adaptation in Sweden*. Doktorsavhandling, Institutionen för samhällsvetenskaper, Södertörns högskola.
- Bäck, Hanna, 2003. *EXPLAINING COALITIONS Evidence and Lessons From Studying Coalition Formation in Swedish Local Government*. Doktorsavhandling, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet.
- Bäck, Henry, 2003. "Party Politics and the Common Good in Swedish Local Government.", *Scandinavian Political Studies* vol. 26:2 s. 93-123.
- Bäck, Henry, 2006. *Komparativ kommunal konstitutionspolitik – En kunskapsöversikt*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting.
- De Lange, Sarah L, 2012. "New alliances: why mainstream parties govern with radical right-wing populist parties." *Political Studies* vol. 60:4 s. 899-918.
- Einarsson, Jan Erik, 2008. *Alliansen som koncept i svensk kommunpolitik – En undersökning av samarbetet mellan olika partier i Sveriges kommuner efter valen 2002 respektive 2006*. Kandidatuppsats, Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet.
- Geys, Benny; Heyndels, Bruno och Vermeir, Jan, 2006. "Explaining the formation of minimal coalitions: Anti-system parties and anti-pact rules", *European Journal of Political Research* vol. 45.
- Gravlund, Winnie, 2022. "Götenes nya majoritet har fördelat ordförandeposter" Tillgänglig online: <https://www.nlt.se/2010/10/25/gotenes-nya-majoritet-har-fordelat-ordforandeposter-e851b/> Hämtad 2026-03-07.
- Hammarqvist, Johan, 2010. "Kvar vid rodret i Osby", *Norra Skåne*. Tillgänglig online: <https://www.nsk.se/nyheter/kvar-vid-rodret-i-osby/> Hämtad: 2026-04-23.
- Hedberg, Jakob, 2018. "Politiker i Ydre överens om ett fortsatt samstyre: "Det blev precis så som jag hade tänkt mig"", *Smålands-Tidningen*. Tillgänglig

- online:
<https://www.smt.se/2018-09-25/politiker-i-ydre-overens-om-ett-fortsatt-samstyre-det-blev-precis-sa-som-jag-hade-tankt-mig/> Hämtad 2026-03-07.
- Karlsson, David och Gilljam, Mikael, 2016. "Cost-of-ruling in Local Elections — The Case of Sweden", *Lex localis - Journal of Local Self-Government* vol 14:3 s. 695-71.
- Klippans kommun, 2022. "Kommunens organisation". Tillgänglig online via Wayback Machine:
<https://web.archive.org/web/20230208101448/https://www.klippan.se/kommun--politik/kommunens-organisation> Hämtad 2026-03-07.
- Laver, Michael och Schofield, Norman, 1998 [1990]. *Multiparty Government: The Politics of Coalition in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Laver, Michael och Shepsle, Kenneth A., 1996. *Making and Breaking Governments – Cabinets and Legislatures in Parliamentary Democracies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Leiserson, Michael, 1970. "Coalition Government in Japan ", *Groennings, Sven, et al., 1970. THE STUDY OF COALITION BEHAVIOR – Theoretical Perspectives and Cases from Four Continents*. Peterborough: Trent University Press.
- Martin, Lanny och Stevenson, Randolph, 2001. "Government Formation in Parliamentary Democracies". *American Journal of Political Science* vol. 45 s. 33-50.
- Müller, C. Wolfgang och Strøm, Kaare, 1999. *POLICY, OFFICE, OR VOTES? – How Political Parties in Western Europe Make Hard Decisions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Müller, C. Wolfgang och Strøm, Kaare, 2000. *Coalition Governments in Western Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Nannestad, Peter och Paldam, Martin, 1999. "The Cost of Ruling – A Foundation Stone for Two Theories", *University of Aarhus Department of Economics Working Paper* nr. 1999-9.
- Neumann, John och von Morgenstern, Oskar, 1944. *Theory of Games and Economic Behavior*. 1st Edition. Princeton: Princeton University Press.
- Nya Lidköpings-Tidningen, 2010. "Götenes nya majoritet har fördelat ordförandeposter" Tillgänglig online:
<https://www.nlt.se/2010/10/25/gotenes-nya-majoritet-har-fordelat-ordforandeposter-e851b/> Hämtad 2026-03-07.
- P4 Skaraborg, 2010. "Maktskifte i Götene" Tillgänglig online:
<https://www.sverigesradio.se/artikel/4067993> Hämtad 2026-03-07.
- P4 Östergötland, 2014. "Återigen samstyre i Ydrepolitiken" Tillgänglig online:
<https://www.sverigesradio.se/artikel/5986344> Hämtad 2026-03-07.

- Pettersson, Patrik, 2014. "Maktskifte i fullmäktigesalen", *Helsingborgs Dagblad*. Tillgänglig online: <https://www.hd.se/bastad/maktskifte-i-fullmaktigesalen/> Hämtad 2026-03-07.
- Prop. 2013/14:5 Vital kommunal demokrati.
- Prop. 2016/17:171 En ny kommunallag.
- Liljedahl, Linn, 2015. *Politiska koalitioner i Skåne – Hur påverkas blockpolitiken när Sverigedemokraternas väljarstöd ökar?* Kandidatuppsats, Institutionen för statsvetenskap, Linnéuniversitetet.
- Lundblad, Michael, 2015. "Bjärepartiet fortsätter styra - I samverkan med S", *Helsingborgs Dagblad*. Tillgänglig online: <https://www.hd.se/bastad/bjarepartiet-fortsatter-styra-i-samverkan-med-s/> Hämtad 2026-03-07.
- Lundqvist, Petter, 2019. *Sverigedemokraterna och svenska kommunstyren: Ett paripartitis politiska påverkan*. Masteruppsats, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet.
- SCB, 2026. "Folkmängden efter region, civilstånd, ålder och kön. År 1968 - 2024" Verktyg, tillgänglig online: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BE__BE0101__BE0101A/BefolkningNy/ Hämtad 2026-03-06.
- Skjæveland, Asbjørn; Serritzlew, Søren och Blom-Hansen, Jens, 2007. "Theories of coalition formation: An empirical test using data from Danish local government", *European Journal of Political Research* vol. 46, s. 721-745.
- SKR, 2026a. "Styren i kommuner 1994-2022" Excel-fil, tillgänglig online: <https://catalog.skl.se/catalog/1/datasets/27> Hämtad 2026-03-04.
- SKR, 2026b. Mejlkorrespondens med Björn Kullander på SKR.
- Skånska Dagbladet, 2010. "Om medlemmarna vill ställer han upp" Tillgänglig online: <https://www.skd.se/2010-01-25/om-medlemmarna-vill-staller-han-upp/> Hämtad 2026-03-07.
- Strøm, Kaare; Budge, Ian och Laver, Michael, 1994. "Constraints on Cabinet Formation in Parliamentary Democracies", *American Journal of Political Science* vol. 38:2, s. 303-335.
- Svenneback, Åsa, 2018. "Valet 2010 – då en röst fick avgörande betydelse i Örebro", *SVT*. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/omvalet> Hämtad 2026-03-15.
- SVT, 2014. "Ydre styrs av alla partier", *SVT Nyheter Öst*. Tillgänglig online: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/ost/ydre-styrs-av-alla-partier> Hämtad 2026-03-07.
- Thesen, Gunnar; Mortensen, Peter B. och Green-Pedersen, Christoffer, 2020. "Cost of ruling as a game of tones: The accumulation of bad news and

- incumbents' vote loss", *European Journal of Political Research* vol. 59:3, s. 555-577.
- Valmyndigheten, 2010. "Valpresentationen 2010". Tillgänglig online: <https://historik.val.se/val/val2010/slutresultat/K/rike/index.html> Hämtad 2026-03-05.
- Valmyndigheten, 2014. "Valpresentationen 2014". Tillgänglig online: <https://historik.val.se/val/val2014/slutresultat/K/rike/index.html> Hämtad 2026-03-05.
- Valmyndigheten, 2018. "Valpresentationen 2018". Tillgänglig online: <https://historik.val.se/val/val2018/slutresultat/K/rike/index.html> Hämtad 2026-03-05.
- Valmyndigheten, 2022. "Valpresentationen 2022". Tillgänglig online: <https://resultat.val.se/val2022/KF?r=S> Hämtad 2026-03-05.
- Wald, Alexander, 2024. *Sverigedemokraternas genombrott efter kommunalvalen 2022 – En kvantitativ studie av koalitionsbildningar*. Kandidatuppsats, Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet.
- Wixe, Assar, 2025. *(Un)usual coalitions? – Why Social Democrats and Moderates form coalitions in Swedish municipalities*. Masteruppsats, Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet.
- Åsgård, Samuel, 2020. "SD-budget klubbades i Munkedal", *Dagens Samhälle*. Tillgänglig online: <https://www.dagenssamhalle.se/styrning-och-beslut/demokrati/sd-budget-klubbades-i-munkedal/> Hämtad: 2026-04-23.

7 Appendix

7.1 Bilaga 1 – robusthetstester förnyat förtroende

I Bilaga 1 redovisas robusthetstester för analyserna av förnyat förtroende och koalitionskontinuitet (H1a, H1b). Två huvudsakliga typer av robusthetstest genomfördes. För det första prövades alternativa operationaliseringar av variablerna för koalitionskontinuitet och förnyat förtroende. Dessa alternativa definitioner utgick från en striktare tolkning där fall där ett tidigare koalitionsparti fallit ur fullmäktige inte längre betraktades som koalitionskontinuitet eller förnyat förtroende, även om de kvarvarande partierna fortsatte styra tillsammans eller uppnådde majoritet. För det andra prövades modellerna med en alternativ ideologisk kodning där MP konsekvent definierades som mittenparti snarare än vänsterparti, vilket endast påverkade resultaten i M3.

Robusthetstesterna visar sammantaget att resultaten för H1 är mycket stabila. Den starka positiva effekten av majoritetsstatus för det tidigare styret kvarstår i samtliga modeller även vid alternativa operationaliseringar. På motsvarande sätt kvarstår det positiva sambandet mellan förändring i tidigare styres mandatandel och sannolikheten för koalitionskontinuitet genomgående. Den alternativa definitionen av MP:s ideologiska position medför endast marginella förändringar i koefficienter, utan att påverka de substantiella slutsatserna.

Regressionstabell 7: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres majoritetsstatus oberoende variabel (alternativ definition koalitionskontinuitet samt majoritet)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,16*** (0,11)	0,00*** (1,54)	0,00*** (1,61)
Majoritet för tidigare styre	10,15*** (0,15)	10,11*** (0,16)	9,66*** (0,17)
Antal partier i KF		0,95 (0,08)	0,99 (0,08)
Antal mandat i KF		0,99 (0,02)	1,00 (0,02)
Största partis storlek		1,03** (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret		0,76 (0,19)	1,17 (0,25)
Befolkning log-transformerad		1,52* (0,19)	1,39 (0,21)
Valår 2014		1,18 (0,21)	1,46 (0,22)
Valår 2018		1,09 (0,22)	1,30 (0,23)
Valår 2022		1,21 (0,23)	1,57 (0,24)
Största parti i KF vänster			1,03 (0,25)
Blocköverskridande styre			0,35*** (0,26)
Vänsterstyre			0,53* (0,31)
Ideologiskt sammanlänkad			1,62 (0,27)
n	1160	1160	1160
AIC	1158	1158	1118
<i>Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.</i> <i>Referenskategori för ideologisk lutning: höger</i> <i>Referenskategori för valår: 2010</i> * = $P < 0.05$ ** = $P < 0.01$ *** = $P < 0.001$			

Regressionstabell 8: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres majoritetsstatus oberoende variabel (MP som mittenparti)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,20*** (0,10)	0,01*** (1,47)	0,00** (1,56)
Majoritet för tidigare styre	8,14*** (0,14)	8,02*** (0,15)	7,59*** (0,16)
Antal partier i KF		0,87 (0,08)	0,89 (0,08)
Antal mandat i KF		0,99 (0,01)	1,00 (0,02)
Största partis storlek		1,03* (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret		0,73 (0,18)	1,81 (0,31)
Befolkning log-transformerad		1,59* (0,20)	1,37 (0,21)
Valår 2014		1,13 (0,20)	1,45 (0,21)
Valår 2018		1,13 (0,21)	1,43 (0,23)
Valår 2022		1,01 (0,22)	1,56 (0,24)
Största parti i KF vänster			1,19 (0,29)
Blocköverskridande styre			0,22*** (0,33)
Vänsterstyre			0,34** (0,35)
Ideologiskt sammanlänkad			1,66 (0,27)
n	1160	1160	1160
AIC	1249	1242	1187

Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** = $P < 0.001$*

Regressionstabell 9: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres mandatandelsförändring oberoende variabel (alternativ definition koalitionskontinuitet)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,66** (0,08)	0,03* (1,41)	0,03* (1,47)
Förändring mandatandel	1,10*** (0,01)	1,09*** (0,01)	1,08*** (0,01)
Antal partier i KF		0,95 (0,07)	0,98 (0,07)
Antal mandat i KF		0,99 (0,01)	1,00 (0,01)
Största partis storlek		1,04*** (0,01)	1,05*** (0,01)
Största parti i styret		1,02 (0,17)	1,63* (0,24)
Befolkning log-transformerad		1,30 (0,19)	1,20 (0,20)
Valår 2014		0,91 (0,19)	1,12 (0,19)
Valår 2018		0,64* (0,20)	0,74 (0,21)
Valår 2022		0,66* (0,20)	0,80 (0,21)
Största parti i KF vänster			0,96 (0,24)
Blocköverskridande styre			0,26*** (0,25)
Vänsterstyre			0,42** (0,30)
Ideologiskt sammanlänkad			1,06 (0,25)
n	1160	1160	1160
AIC	1375	1347	1289

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** $P < 0.001$

Regressionstabell 10: Logistisk regression för koalitionskontinuitet, tidigare styres mandatandelsförändring oberoende variabel (MP som mittenparti)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,80** (0,08)	0,08 (1,38)	0,09 (1,45)
Förändring mandatandel	1,11*** (0,01)	1,10*** (0,01)	1,09*** (0,01)
Antal partier i KF		0,83* (0,07)	0,86* (0,07)
Antal mandat i KF		0,99 (0,01)	1,00 (0,01)
Största partis storlek		1,03** (0,01)	1,05*** (0,01)
Största parti i styret		1,03 (0,16)	2,79*** (0,31)
Befolkning log-transformerad		1,40 (0,19)	1,21 (0,19)
Valår 2014		0,91 (0,18)	1,16 (0,19)
Valår 2018		0,71 (0,20)	0,90 (0,21)
Valår 2022		0,57** (0,20)	0,85 (0,22)
Största parti i KF vänster			1,14 (0,29)
Blocköverskridande styre			0,17*** (0,34)
Vänsterstyre			0,28*** (0,35)
Ideologiskt sammanlänkad			1,13 (0,25)
n	1160	1160	1160
AIC	1419	1389	1314

Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010
 * = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** = $P < 0.001$

7.2 Bilaga 2 – robusthetstester koalitioners storlek

I Bilaga 2 redovisas robusthetstester för analyserna av sambandet mellan koalitionskontinuitet och koalitioners storlek i fullmäktige (H2). Samma två typer av robusthetstester som i Bilaga 1 genomfördes. Både analyser där koalitionskontinuitet behandlade situationer där ett parti tappat representation i fullmäktige olika, och analyser där MP behandlas som ett mittenparti, genomfördes.

Robusthetstesterna visar sammantaget att resultaten för H2 är stabila. Sambandet mellan koalitionskontinuitet och större koalitionsstorlek kvarstår genomgående när den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet används. Koefficienterna och signifikansnivåerna förändras endast marginellt jämfört med huvudanalyserna, och de substantiella slutsatserna påverkas inte. Den alternativa ideologiska klassificeringen av MP medför visserligen något lägre koefficient och lägre signifikansnivå för koalitionskontinuitet i M3, men den övergripande bilden kvarstår oförändrad.

Regressionstabell 11: OLS-regression för styrets procentuella andel kontrollerade fullmäktigemandat, koalitionskontinuitet oberoende variabel (alternativ definition koalitionskontinuitet)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	50,71*** (0,27)	57,89*** (4,40)	57,61*** (4,27)
Koalitionskontinuitet	2,35*** (0,48)	1,27** (0,46)	1,46** (0,46)
Antal partier i KF		-0,69** (0,23)	-0,74*** (0,22)
Antal mandat i KF		-0,00 (0,04)	0,02 (0,04)
Största partis storlek		0,09** (0,04)	0,22*** (0,04)
Största parti i styret		3,83*** (0,50)	3,79*** (0,60)
Befolkning log-transformerad		-0,50 (0,60)	-0,76 (0,58)
Valår 2014		-2,40*** (0,60)	-2,53*** (0,58)
Valår 2018		-3,24*** (0,63)	-3,95*** (0,61)
Valår 2022		-3,87*** (0,64)	-4,70*** (0,63)
Största parti i KF vänster			-1,01 (0,65)
Blocköverskridande styre			1,47* (0,65)
Vänsterstyre			-3,98*** (0,80)
Ideologiskt sammanlänkad			-1,09 (0,63)
n	1160	1160	1160
R ²	0,02	0,17	0,24

*Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** = $P < 0.001$

Regressionstabell 12: OLS-regression för styrets procentuella andel kontrollerade fullmäktigemandat, koalitionskontinuitet oberoende variabel (MP som mittenparti)

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	50,68*** (0,28)	57,62*** (4,40)	57,18*** (4,28)
Koalitionskontinuitet	2,20*** (0,47)	1,06* (0,45)	1,10* (0,45)
Antal partier i KF		-0,67* (0,23)	-0,7** (0,22)
Antal mandat i KF		-0,00 (0,04)	0,02 (0,04)
Största partis storlek		0,10*** (0,04)	0,23*** (0,04)
Största parti i styret		3,82*** (0,50)	3,89*** (0,73)
Befolkning log-transformerad		-0,50 (0,60)	-0,73 (0,58)
Valår 2014		-2,41*** (0,60)	-2,49*** (0,58)
Valår 2018		-3,28*** (0,63)	-3,97*** (0,61)
Valår 2022		-3,85*** (0,65)	-4,75*** (0,64)
Största parti i KF vänster			-0,72 (0,68)
Blocköverskridande styre			0,84 (0,81)
Vänsterstyre			-4,48*** (0,86)
Ideologiskt sammanlänkad			-1,30* (0,65)
n	1160	1160	1160
R ²	0,02	0,16	0,24

*Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

* = $P < 0.05$
 ** = $P < 0.01$
 *** $P < 0.001$

7.3 Bilaga 3 – robusthetstester MWCs

I Bilaga 3 redovisas robusthetstester för analyserna av MWCs (H3, H4). Flera alternativa modelleringar prövades för att undersöka hur känsliga resultaten är för operationaliseringar och modellval. Precis som i Bilaga 1 och 2 genomfördes analyser med den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet, där fall där ett tidigare koalitionsparti fallit ur fullmäktige inte längre klassificerades som koalitionskontinuitet även om de kvarvarande partierna fortsatt styra tillsammans; samt modellerna med en alternativ ideologisk klassificering av MP. Däremot genomfördes också ett robusthetstest där minoritetskoalitioner exkluderades ur analyserna, så att endast överdimensionerade koalitioner jämfördes med MWCs, för att säkerställa att slutsatserna som slutits i jämförelsen mellan överdimensionerade och minimala koalitioner i de multinomiala logistiska regressionerna, hade stämt även i binära logistiska regressioner.

Vidare prövades även den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet på de deskriptiva resultaten från H3. I detta robusthetstest exkluderades alla fall där den tidigare koalitionen visserligen efter valet innefattar ett eller flera överflödiga partier, men där ett eller flera av de andra koalitionspartier samtidigt lämnat fullmäktige. I datasetet fanns det 19 sådana observationer.

Robusthetstesterna visar sammantaget en relativt hög grad av stabilitet i resultaten. Den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet förändrar inte koefficienterna för koalitionskontinuitet nämnvärt, men signifikansen på 95-procentsnivån upphör relativt i huvudanalysen. Detta är förvånande då antalet observationer de två definitionerna skiljer sig åt är få (41 av 1160). Däremot bör det nämnas att det finns starka teoretiska argument för varför huvuddefinitionen är bättre.

Den alternativa ideologiska klassificeringen av MP ger å andra sidan inga substantiella skillnader i resultaten. När minoritetskoalitioner exkluderas kvarstår också mönstret i stort sett oförändrat, vilket indikerar att resultaten inte påverkas nämnvärt av hur minoritetskategorin behandlas i den multinomiala regressionsmodellen. Vad avser den deskriptiva tabellen för H3, skilde sig frekvenserna enbart marginellt med den alternativa definitionen.

Sammantaget tyder robusthetstesterna på att resultaten för MWC-analyserna uppvisar relativt god robusthet gentemot rimliga variationer i operationalisering och modellering.

Tabell 15: Utfall ifall ett eller flera partier i förra styret blir överflödiga efter val (alternativ definition koalitionskontinuitet)

Utfall	Frekvens
Koalitionskontinuitet	53,57 % (n = 90)
Överflödiga exkluderade	15,48 % (n = 26)
Annan minimal koalition	8,93 % (n = 15)
Annan överdimensionerad koalition	13,69 % (n = 23)
Annan minoritetskoalition	8,33 % (n = 14)
Totalt	100 % (n = 168)

Regressionstabell 13: Multinomial logistisk regression för MWC, minimala koalitioner referenskategori (alternativ definition koalitionskontinuitet)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	0,79** (0,08)	0,40*** (0,10)	0,26 (1,52)	1,13 (1,64)	0,28 (1,56)	1,78 (1,73)
Koalitions- kontinuitet	0,67** (0,15)	1,36 (0,16)	0,86 (0,16)	1,36 (0,17)	0,78 (0,17)	1,19 (0,18)
Antal partier i KF			1,05 (0,08)	1,09 (0,09)	1,06 (0,08)	1,14 (0,09)
Antal mandat i KF			0,99 (0,01)	0,99 (0,02)	0,99 (0,01)	1,00 (0,02)
Största partis storlek			0,95*** (0,01)	0,99 (0,01)	0,94*** (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret			0,36*** (0,17)	0,95 (0,21)	0,39*** (0,21)	1,16 (0,26)
Befolkning log-transformerad			1,31 (0,20)	0,96 (0,23)	1,28 (0,21)	0,74 (0,24)
Valår 2014			2,58*** (0,22)	0,74 (0,21)	2,67*** (0,23)	0,76 (0,22)
Valår 2018			2,08** (0,23)	0,47** (0,24)	2,44*** (0,23)	0,42*** (0,25)
Valår 2022			1,86** (0,23)	0,48** (0,24)	2,25*** (0,24)	0,44** (0,25)
Största parti i KF vänster					1,23 (0,23)	0,65 (0,26)
Blocköverskridande styre					0,72 (0,23)	0,78 (0,27)
Vänsterstyre					1,64 (0,29)	0,20*** (0,36)
Ideologiskt sammanlänkad					1,62* (0,23)	1,02 (0,24)
n	1160		1160		1160	
AIC	2425		2286		2196	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010*

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*

Regressionstabell 14: Multinomial logistisk regression för MWC, minimala koalitioner referenskategori (MP som mittenparti)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	0,78** (0,08)	0,39*** (0,10)	0,28 (1,52)	1,15 (1,64)	0,29 (1,56)	1,80 (1,73)
Koalitions- kontinuitet	0,73* (0,15)	1,45* (0,16)	0,94 (0,16)	1,48* (0,16)	0,90 (0,16)	1,23 (0,18)
Antal partier i KF			1,05 (0,08)	1,11 (0,09)	1,06 (0,08)	1,15 (0,09)
Antal mandat i KF			0,99 (0,01)	0,99 (0,02)	0,99 (0,01)	1,00 (0,02)
Största partis storlek			0,95*** (0,01)	0,99 (0,01)	0,93*** (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret			0,36*** (0,17)	0,95 (0,21)	0,31*** (0,26)	1,29 (0,33)
Befolkning log-transformerad			1,30 (0,20)	0,94 (0,23)	1,27 (0,21)	0,72 (0,24)
Valår 2014			2,60*** (2,10)	0,75 (0,21)	2,61*** (0,23)	0,76 (0,22)
Valår 2018			2,10** (0,23)	0,47** (0,24)	2,40*** (0,23)	0,43*** (0,25)
Valår 2022			1,88** (0,23)	0,49** (0,24)	2,21*** (0,24)	0,46** (0,25)
Största parti i KF vänster					1,01 (0,24)	0,71 (0,30)
Blocköverskridande styre					1,16 (0,29)	0,71 (0,35)
Vänsterstyre					2,34** (0,31)	0,18*** (0,40)
Ideologiskt sammanlänkad					1,89** (0,24)	0,99 (0,25)
n	1160		1160		1160	
AIC	2425		2285		2197	

Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*

Regressionstabell 15: Binär logistisk regression för MWC, minoritetskoalitioner exkluderade

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	0,39*** (0,10)	1,22 (1,64)	1,97 (1,76)
Koalitionskontinuitet	1,45* (0,16)	1,50* (0,17)	1,25 (0,19)
Antal partier i KF		1,13 (0,09)	1,16 (0,09)
Antal mandat i KF		0,99 (0,02)	1,01 (0,02)
Största partis storlek		0,99 (0,01)	1,04** (0,01)
Största parti i styret		0,97 (0,22)	1,03 (0,28)
Befolkning log-transformerad		0,90 (0,23)	0,71 (0,25)
Valår 2014		0,75 (0,21)	0,80 (0,22)
Valår 2018		0,47** (0,24)	0,42** (0,25)
Valår 2022		0,50** (0,24)	0,44** (0,25)
Största parti i KF vänster			0,60 (0,27)
Blocköverskridande styre			0,84 (0,28)
Vänsterstyre			0,22*** (0,37)
Ideologiskt sammanlänkad			1,02 (0,25)
n	780	780	780
AIC	965	958	914

Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*

7.4 Bilaga 4 – robusthetstester MSCs

Bilaga 4 redovisar robusthetstester för analyserna av MSCs (H5). Samma typ av robusthetstester utfördes som för MWCs i Bilaga 3.

Robusthetstesterna visar sammantaget att resultaten för MSC-analyserna är relativt stabila. Den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet innebär att signifikans upphör på 95-procentsnivån, precis som också framgick i motsvarande robusthetstest för MWCs i Bilaga 3. MP:s ideologi förändrade inte de övergripande slutsatserna, utan står i linje med huvudanalysens resultat. När minoritetskoalitioner exkluderas kvarstod resultaten också i huvudsak oförändrade, precis som för MWCs. Sammantaget tyder robusthetstesterna på att resultaten för H5 uppvisar relativt god robusthet.

Regressionstabell 16: Multinomial logistisk regression för MSC, minimala koalitioner referenskategori (alternativ definition koalitionskontinuitet)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	1,37** (0,09)	1,42*** (0,09)	0,55 (1,74)	3,25 (1,56)	0,78 (1,77)	5,36 (1,61)
Koalitions- kontinuitet	0,72 (0,17)	1,30 (0,15)	0,93 (0,19)	1,33 (0,16)	0,84 (0,19)	1,23 (0,17)
Antal partier i KF			1,00 (0,09)	0,97 (0,08)	1,01 (0,09)	0,97 (0,08)
Antal mandat i KF			1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,02 (0,02)
Största partis storlek			0,94*** (0,01)	0,98* (0,01)	0,93*** (0,02)	1,01 (0,01)
Största parti i styret			0,37*** (0,20)	1,02 (0,20)	0,43*** (0,25)	1,28 (0,24)
Befolkning log-transformerad			1,33 (0,24)	0,99 (0,22)	1,28 (0,24)	0,90 (0,22)
Valår 2014			2,51*** (0,25)	0,81 (0,21)	2,56*** (0,25)	0,81 (0,21)
Valår 2018			1,88* (0,26)	0,58* (0,22)	2,12** (0,26)	0,51** (0,23)
Valår 2022			1,86* (0,26)	0,70 (0,23)	2,10* (0,27)	0,60* (0,24)
Största parti i KF vänster					1,30 (0,26)	0,90 (0,25)
Blocköverskridande styre					0,59* (0,27)	0,62 (0,26)
Vänsterstyre					1,22 (0,33)	0,30*** (0,32)
Ideologiskt sammanlänkad					1,15 (0,27)	0,58* (0,23)
n	1160		1160		1160	
AIC	2504		2371		2302	

Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*

Regressionstabell 17: Multinomial logistisk regression för MSC, minimala koalitioner referenskategori (MP som mittenparti)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	1,35** (0,09)	1,39*** (0,09)	0,58 (1,73)	3,27 (1,56)	0,80 (1,77)	5,33 (1,61)
Koalitions- kontinuitet	0,78 (0,17)	1,35* (0,15)	1,03 (0,18)	1,40* (0,16)	1,00 (0,19)	1,32 (0,17)
Antal partier i KF			1,00 (0,09)	0,98 (0,08)	1,01 (0,09)	0,98 (0,08)
Antal mandat i KF			1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,01 (0,02)	1,02 (0,02)
Största partis storlek			0,94*** (0,01)	0,98* (0,01)	0,93*** (0,02)	1,01 (0,01)
Största parti i styret			0,37*** (0,20)	1,02 (0,20)	0,33*** (0,30)	1,25 (0,30)
Befolkning log-transformerad			1,31 (0,24)	0,98 (0,22)	1,26 (0,24)	0,88 (0,22)
Valår 2014			2,52*** (0,25)	0,82 (0,21)	2,48*** (0,25)	0,80 (0,22)
Valår 2018			1,89* (0,26)	0,58* (0,22)	2,07** (0,26)	0,51** (0,23)
Valår 2022			1,87* (0,26)	0,71 (0,23)	2,06* (0,27)	0,61* (0,23)
Största parti i KF vänster					1,00 (0,28)	0,85 (0,28)
Blocköverskridande styre					1,08 (0,33)	0,75 (0,33)
Vänsterstyre					1,96 (0,36)	0,35** (0,35)
Ideologiskt sammanlänkad					1,39 (0,28)	0,60* (0,24)
n	1160		1160		1160	
AIC	2505		2370		2306	

*Oddsquoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010
* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** $P < 0.001$*

Regressionstabell 18: Binär logistisk regression för MSC, minoritetskoalitioner exkluderade

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	1,39*** (0,09)	2,83 (1,55)	4,55 (1,63)
Koalitionskontinuitet	1,35* (0,15)	1,41* (0,16)	1,29 (0,18)
Antal partier i KF		1,00 (0,08)	0,99 (0,08)
Antal mandat i KF		1,01 (0,02)	1,02 (0,02)
Största partis storlek		0,98 (0,01)	1,01 (0,01)
Största parti i styret		1,04 (0,20)	1,22 (0,26)
Befolkning log-transformerad		0,97 (0,22)	0,88 (0,23)
Valår 2014		0,82 (0,21)	0,83 (0,22)
Valår 2018		0,60* (0,22)	0,53** (0,23)
Valår 2022		0,72 (0,23)	0,61* (0,24)
Största parti i KF vänster			0,89 (0,26)
Blocköverskridande styre			0,65 (0,27)
Vänsterstyre			0,29*** (0,33)
Ideologiskt sammanlänkad			0,59* (0,23)
n	780	780	780
AIC	1044	1045	1019

Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*

7.5 Bilaga 5 – robusthetstester MNCs

Bilaga 5 redovisar robusthetstester för analyserna av MNCs (H6). Samma alternativa regressioner som för MWCs och MSCs genomfördes.

Robusthetstesterna bekräftar i huvudsak huvudanalysens slutsatser för MNC-modellen. Koalitionskontinuitet uppvisar genomgående ej signifikans för överdimensionerade styren relativt de minimala vid 95-procentsnivån, och koefficienterna saknar en tydligt stabil riktning mellan modellerna. Den alternativa definitionen av koalitionskontinuitet samt den alternativa klassificeringen av MP medför endast marginella förändringar i resultaten, utan att ge stöd för ett robust positivt samband mellan koalitionskontinuitet och överdimensionerade koalitioner enligt Leisersons definition. När minoritetskoalitioner exkluderas förändras inte den övergripande bilden heller i någon avgörande utsträckning. Sammantaget indikerar robusthetstesterna att resultaten för MNC-analyserna är relativt stabila i sin frånvaro av stöd för hypotesen.

Regressionstabell 19: Multinomial logistisk regression för MNC, minimala koalitioner referenskategori (alternativ definition koalitionskontinuitet)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	1,99*** (0,10)	2,53*** (0,10)	0,25 (2,04)	0,92 (1,82)	0,22 (2,14)	0,53 (1,95)
Koalitions- kontinuitet	0,58** (0,18)	0,94 (0,17)	0,92 (0,21)	1,21 (0,19)	0,74 (0,22)	0,98 (0,20)
Antal partier i KF			1,04 (0,11)	1,03 (0,10)	1,12 (0,11)	1,12 (0,10)
Antal mandat i KF			0,97 (0,02)	0,96 (0,02)	0,98 (0,02)	0,98 (0,02)
Största partis storlek			0,90*** (0,02)	0,92*** (0,01)	0,89*** (0,02)	0,95*** (0,02)
Största parti i styret			0,07*** (0,39)	0,14*** (0,39)	0,10*** (0,43)	0,23*** (0,42)
Befolkning log-transformerad			2,46** (0,29)	2,19** (0,26)	2,10* (0,30)	1,80* (0,27)
Valår 2014			1,82* (0,29)	0,59* (0,25)	1,99* (0,30)	0,63 (0,26)
Valår 2018			1,38 (0,31)	0,45** (0,27)	1,71 (0,32)	0,45** (0,29)
Valår 2022			0,74 (0,31)	0,24*** (0,27)	0,99 (0,33)	0,26*** (0,30)
Största parti i KF vänster					1,53 (0,35)	1,04 (0,32)
Blocköverskridande styre					0,39* (0,42)	0,46 (0,40)
Vänsterstyre					0,60 (0,46)	0,16*** (0,43)
Ideologiskt sammanlänkad					3,69*** (0,29)	3,03*** (0,25)
n	1160		1160		1160	
AIC	2398		2127		2032	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010
* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** $P < 0.001$*

Regressionstabell 20: Multinomial logistisk regression för MNC, minimala koalitioner referenskategori (MP som mittenparti)

	Minoritet (M1)	Överdim. (M1)	Minoritet (M2)	Överdim. (M2)	Minoritet (M3)	Överdim. (M3)
(Intercept)	2,00*** (0,11)	2,55*** (0,10)	0,26 (2,03)	0,90 (1,82)	0,23 (2,14)	0,53 (1,95)
Koalitions- kontinuitet	0,61** (0,18)	0,93 (0,16)	0,97 (0,21)	1,19 (0,18)	0,76 (0,22)	0,86 (0,20)
Antal partier i KF			1,04 (0,11)	1,03 (0,10)	1,12 (0,11)	1,13 (0,10)
Antal mandat i KF			0,97 (0,02)	0,96 (0,02)	0,98 (0,02)	0,98 (0,02)
Största partis storlek			0,90*** (0,02)	0,92*** (0,01)	0,89*** (0,02)	0,95*** (0,02)
Största parti i styret			0,07*** (0,39)	0,14*** (0,39)	0,11*** (0,45)	0,35* (0,44)
Befolkning log-transformerad			2,44** (0,29)	2,18** (0,26)	2,07* (0,30)	1,77* (0,27)
Valår 2014			1,83* (0,29)	0,59* (0,25)	2,00* (0,30)	0,66 (0,26)
Valår 2018			1,39 (0,31)	0,45** (0,27)	1,75 (0,33)	0,48* (0,29)
Valår 2022			0,74 (0,31)	0,24*** (0,27)	1,05 (0,33)	0,29*** (0,30)
Största parti i KF vänster					1,83 (0,36)	1,65 (0,34)
Blocköverskridande styre					0,33* (0,44)	0,22*** (0,41)
Vänsterstyre					0,51 (0,46)	0,09*** (0,44)
Ideologiskt sammanlänkad					3,83*** (0,29)	2,63*** (0,25)
n	1160		1160		1160	
AIC	2400		2128		2024	

*Oddskvoter rapporteras. Standardfel i parentes.
Referenskategori för ideologisk lutning: höger
Referenskategori för valår: 2010
* = $P < 0.05$
** = $P < 0.01$
*** $P < 0.001$*

Regressionstabell 21: Binär logistisk regression för MNC, minoritetskoalitioner exkluderade

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
(Intercept)	2,55*** (0,10)	0,17 (1,87)	0,06 (2,04)
Koalitionskontinuitet	0,93 (0,16)	1,20 (0,19)	0,86 (0,21)
Antal partier i KF		1,07 (0,10)	1,18 (0,10)
Antal mandat i KF		0,96* (0,02)	0,97 (0,02)
Största partis storlek		0,93*** (0,01)	0,96* (0,02)
Största parti i styret		0,13*** (0,40)	0,23*** (0,45)
Befolkning log-transformerad		2,56*** (0,27)	2,07* (0,29)
Valår 2014		0,63 (0,25)	0,72 (0,27)
Valår 2018		0,54* (0,27)	0,52* (0,30)
Valår 2022		0,24*** (0,28)	0,24*** (0,31)
Största parti i KF vänster			0,97 (0,34)
Blocköverskridande styre			0,47 (0,42)
Vänsterstyre			0,13*** (0,44)
Ideologiskt sammanlänkad			3,27*** (0,26)
n	780	780	780
AIC	939	799	742

Koefficienter i procentenheter. Standardfel i parentes.

Referenskategori för ideologisk lutning: höger

Referenskategori för valår: 2010

** = $P < 0.05$*

*** = $P < 0.01$*

**** $P < 0.001$*